

GESTALTNINGSPROGRAM

POTTHOLMEN

Detaljplan för etapp 2

Detta gestaltningsprogram är framtaget för att omfatta hela Pottholmen etapp 2. Planarbetet drevs inledningsvis som en sammanhållen detaljplan.

Detaljplanen har enligt beslut i MSN 2024-09-19 § 119 delats i två planer, en plan för allmän plats och en plan för kvartersmark. Planerna kommer att drivas i två separata planprocesser. För mer information se planbeskrivningen, avsnittet bakgrund.

En delning av planen medför att denna utredning redovisar bebyggelse inom Pottholmen etapp 2 trots att det inte ingår i rubricerade detaljplan utan den ska prövas i ett annat planärende.

Gestaltningprogrammet för Pottholmen etapp 2 är framtaget av planarkitekterna Sandra Högberg, Marcus Borg och Anna Steinwandt, miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen februari 2023, reviderat november 2024.

Samtliga visionsbilder är framtagna av Sydväst arkitektur och landskap.

Alla foton tillhör Karlskrona kommun förutom:

sid 5 Blekinge museum

sid 13 skärgårdslandskap www.webbkusten.se dagvatten www.aj-landskap.se

sid 19 gångbron www.&rundquist.se

sid 21 Sydväst

sid 22 Sydväst

sid 25 www.nola.se

sid 33 www.stenafastigheter.se, www.mynewsdesk.com, www.wikipedia.org

sid 36 Blekinges museum

sid 39 skyltar www.publicartfund.org www.behance.net

sid 41 markbeläggning dagvatten www.aj-landskap.se

sid 44 Blekinge museum

sid 45 Sydväst, www.träskydd.se

sid 46 www.blocksystem.se, www.aj-landskap.se

sid 49 skärgårdslandskap webbkusten.se, www.aj-landskap.se

sid 51 broar www.&rundquist.se

sid 59 www.white.se, www.fojab.se, www.byggastockholm.se

sid 67 www.sweco.se

sid 69 Sydväst

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	6
Pottholmen etapp 2	6
Syfte	6
Pottholmens historia	7
Stadsbyggnadsprinciper	8
Stadens nya entré	9
ÖVERGRIPANDE GESTALTNINGSPRINCIPER	11
Sammanfattning av planförslaget	12
Grönstruktur	14
Trafikstruktur	18
Belysning	22
Möbler & utrustning	26
Markmaterial	28
GESTALTNING AV OFFENTLIGA PLATSER	31
Platser med olika karaktärer	32
Stadsboulevarden	34
Stationstorget	38
Huvudaxeln	42
Inre Hamnen	46
Skärgårdsparken	50
Pottholmskanalen	52
Lokalgatan/ Landbron	56
BEBYGGELSE & ARKITEKTUR	59
Bebyggelseprinciper	60
Mindre byggnader	64
LEVANDE STADSMILJÖER	67
Aktiviteter & mötesplatser	68
Konstnärlig gestaltning	70
Tillgänglighet & trygghet	72

Inledning

Pottholmen etapp 2

Pottholmen är en ny stadsdel i centrala Karlskrona. Området ligger mellan Trossö och Pantarholmen med närhet till havet, Karlskrona centrum och till kommunikationer inom och utanför staden. En utbyggnad av västra sidan av Pottholmen pågår med bostäder, service och kontor.

Etapp 2 är en fortsättning av stadsdelen och utgör en central del i skapandet av stadens nya entré. I förslaget föreslås en omgestaltning av Österleden, tillskapande och utveckling av flera offentliga platser och rörelsestråk. Området är det första som möter en resenär på väg in till Trossö. Området ska således vara attraktivt både att vistas och uppehålla sig i samtidigt som det ska vara trevligt och smidigt att röra sig igenom. Inom området föreslås även ny bebyggelse som får en framträdande plats i mötet med staden. Med hänsyn till platsens läge, stadens historia och hur många som vistas i

området dagligen ställs det höga krav på gestaltning och utformning av både de offentliga platserna och den kommande bebyggelsen.

Syfte

Gestaltningens syfte är att skapa en gemensam målbild för alla inblandade som arbetar med utbyggnaden av Pottholmen etapp 2. Det ska skapa en helhetsbild och säkerställa önskad kvalitet och karaktär.

Gestaltningens programmet redovisar principer för gestaltning av offentliga platser och byggnader. Innehållet är vägledande men ska utgöra underlag för framtida projektering och exploateringsavtal som påverkar genomförandet/utbyggnaden av området. Programmet är även ett beslutsunderlag för bygglovhantering där det genom planbestämmelser säkerställs att gestaltningens programmet efterlevs.

Tidig visionsbild för Pottholmen etapp 2 som en del av stadens nya entré.

Pottholmens historia

Örlogsstaden Karlskrona har historiskt sin entré mot havet, där marinen och militären byggde sina anläggningar på södra delen av Trossö. När staden anlades byggdes en landförbindelse från Trossö och norrut. Landbron, som vägen kallades, gick över Pottholmen och blev från sent 1600-tal en viktig kommunikationsled från fastlandet till Trossö.

På 1700-talet var Pottholmen fortfarande en liten ö förbunden med Pantarholmen och Trossö med broar. Det ursprungliga namnet på Pottholmen var Pottmakarholmen. Namnet kom ifrån den krukmakeriverksamhet som etablerat sig på ön.

Pottholmen har sedan 1800-talets början varit utsatt för ett starkt förändringstryck. Omfattande utfyllningar har skett i flera steg och nya verksamheter har efter hand etablerat sig inom området. Pottholmen får ändå anses ha varit stadens baksida med bränneri och fattigvård. På platsen har också funnits mentalvårdsavdelning och en kyrka. Ännu idag finns en byggnad kvar från det gamla fattigvårdsområdet.

Under järnvägens utbyggnad från 1870-talet och framåt kom området delvis att ändra karaktär. Funktionen som den nya entrén till staden stärktes. I den sydvästra delen av det utfyllda området formades ett järnvägstorg med nya stationsbyggnader. Under början av 1970-talet tillkom Österleden vilket ledde till nya markutfyllnader längs med östra Pottholmen och området kom att domineras av stora trafikanläggningar.

Den föreslagna utvecklingen av området som idag är Trossös framsida syftar till att skapa en värdig entré till världsarvsstaden som tillgodoser alla trafikanternas behov.

För en djupare historisk beskrivning se kulturmiljöprogrammet.

Pottholmen - en stadsdel i förändring

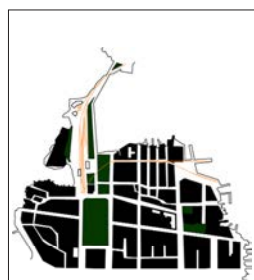
Pottholmen år 1694

år 1747

år 1854

år 1887

år 2014

Karlskrona central med vägen Landbron på 1930-talet.

Byggnation av Österleden med markutfyllnader i början av 1970-talet.

Norra Pottholmen med Karlskrona norras järnvägsnät på 1950-talet.

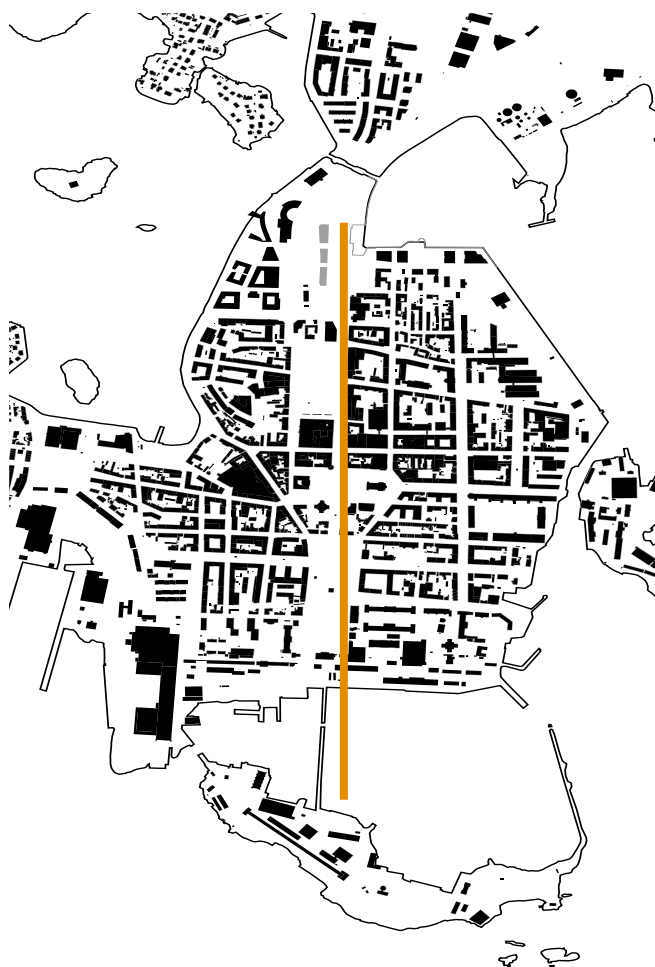
Stadsbyggnadsprinciper

Karlskrona är en stad byggd på öar och holmar i skärgården. Staden är uppbyggd med en barock rutnätsplan från 1683. Rutnätsplanen är uppbyggd med kvartersbebyggelse kring en central axel med strålgator. Huvudaxel sträcker sig från Marinbasen, via Södra Kungsgatan, Stortorget, Norra Kungsgatan och norrut. Stadsplanen är en del i världsarvet Örlogsstaden Karlskrona.

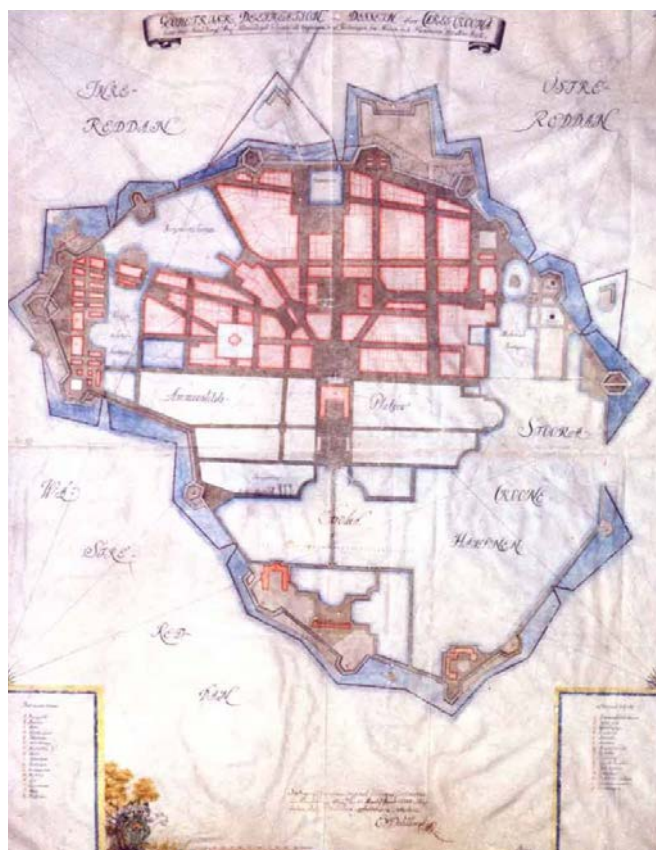
Karlskronas stadsstruktur kan beskrivas som ett antal kuperade skärgårdsöar förbundna med smala midjor. Stadens möte med vattnet är avgörande för karaktären och upplevelsen av stadens entré.

Karlskrona är byggd för att vända sig mot söder och havet vilket var den främsta transportvägen då stadens grundades. Norra delen av Trossö var då stadens baksida där livsmedelsflöde från land via Landbron och från havet präglade stadslandskapet. När järnvägen anlades under andra halvan av 1800-talet anlades även Kungsplan som ett grönt stadsrum som följdes av planteringar norrut. Infartsvägen landbron löpte som en trädkantad väg norrut från Kungsplan längs med vattnet. I omgångar har vattenområden fyllts ut för att skapa mer land.

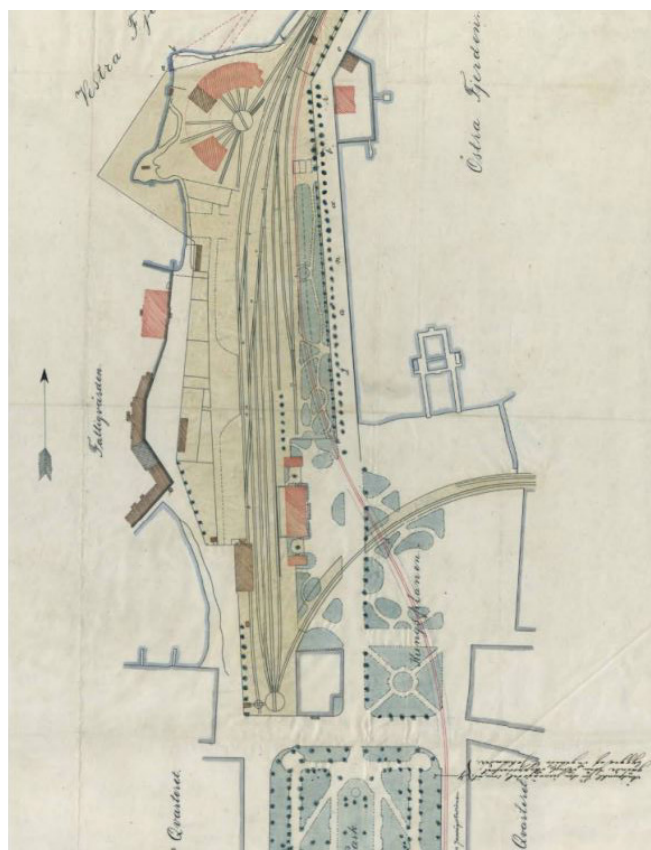
Barockplanen är en bärande del av Karlskronas kulturarv och huvudaxeln är viktig att förhålla sig till. Det är även viktigt att förhålla sig till stadens siluett som är präglad av kyrkorna på Stortorget som den högsta bebyggelsen på Trossö och den kuperade terrängen.

Karlskrona stadsplan med huvudaxeln markerad.

Karlskrona stadsplan från 1683 är uppbyggd med kvartersbebyggelse kring en central axel med strålgator.

Karta från 1886, Karlskrona central och infartsvägen Landbron som löpte som en trädkantad väg längs med vattnet.

Stadens nya entré

Utbyggnaden av Pottholmen etapp 1 pågår och en ny stadsdel mitt i staden håller på att växa fram. Pottholmen etapp 2 är förutom en del av hela Pottholmen ett stadsutvecklingsprojekt som tillsammans med Hattholmen och förändringar i trafikmiljön norr om Hattholmen utgör en del i projektet stadens entré. Stadens entré är det sammanhållande projektet för alla utvecklingsområden som hänger ihop med den nya infartsgatan och därmed bidragande till det nya mötet med örlogsstaden Karlskrona.

Det samlade projekten inom stadens entré har en viktig roll i att stärka den urbana miljön samtidigt som trafikmiljöerna fungerar väl för alla trafikanter. För att lyckas med det krävs stor omsorg för både genomtänkta trafiklösningar och en gestaltning som hjälper till att minska upplevelsen av den höga trafikbelastningen. Ytterligare en uppgift som projekten har att lösa är att stärka kvalitéer och historiska värden, i det inbegrips att förstärka upplevelsen av staden i havet. Karlskrona är en stad uppbyggd på öar. Vid byggnation av dagens infart och genom år av utfyllnader har upplevelsen av de olika öarna suddats ut. Inom de olika delprojekten inom stadens entré är målsättningen att tydliggöra stadens struktur uppbyggd på öar och att återta historiska värden.

Utvecklingen av Pottholmen etapp 2 är en mycket viktig del i att åstadkomma en ny entré till Trössö och att stärka upplevelsen av att Trossö och Pantarholmen är olika öar. I

utvecklingen av stadsdelen berörs även viktiga historiska attribut så som Huvudaxeln, skeppsbron, och förhållande till kulturhistorisk värdefulla byggnader. Ambitionen med utvecklingen av området är att förbättra dessa attribut som i den nuvarande strukturen och utformning har försumrats.

Visionsbild över stadens nya entré genom Hattholmen.

Visionsbild över stadens nya entré som visar en vy intill Brygg-arberget.

Visionsbild över stadens nya entré som visar ny bebyggelse på Pottholmen och Hattholmen. Då det är en tidig visionsbild skiljer sig bebyggelsen på Pottholmen etapp 2 något mot det nya förslaget.

Övergripande gestaltungsprinciper

Sammanfattning av planförslaget

Den nya bebyggelsen inom Pottholmen etapp 2 förhåller sig till stadsrummet och Trossös rutnätsplan genom att ta upp riktningar från den befintliga stadsstrukturen och förstärka den. Bebyggelsens placering följer stadsplanens struktur och bygger vidare på viktiga siktlinjer.

Den nya bebyggelsen inom Pottholmen etapp 2 ska vara stadsmässig med ett varierat utbud av funktioner så som kontor, handel och service. De offentliga platserna ska vara välgestaltade för vistelse och möten vilket bidrar till att skapa en levande stadsdel. Bottenvåningarna ska innehålla lokaler utmed viktiga platser vilket berikar gatulivet.

Stadens nya möte i norr sker genom en tydlig och avgränsad stadsfront. Ny bebyggelse föreslås varieras i höjd och inte konkurrera med bebyggelsen på Trossö eller Pantarholmen. Bebyggelse föreslås trappas ner i norr och i söder.

Österleden flyttas västerut och omgestaltas till en stadsboulevard som omges av alléer för att minska den starka trafikprägeln till förmån för gång- och cykeltrafik och skapa en bättre entré till världsarvsstaden Karlskrona. Stadsboulevarden bibehåller vattenkontakten för att betona Karlskrona som staden i havet. Stadens möte med havet är avgörande för karaktären och upplevelsen av stadens entré.

En utveckling av Pottholmen etapp 2 omfattar även flera offentliga platser. Vägens flytt västerut bidrar till att lyfta fram den historiska huvudaxeln på ett tydligare sätt. Trossös huvudaxel och de primära stadsrummen som berättar stadens historia kan därmed förstärkas.

Huvudaxeln förlängs norr ut från Hoglands park, vid sidan av den nya stadsboulevarden, fram till Skeppsbrokajen och Inre Hamnen. Vid Inre Hamnen avslutas axeln vid en ny platsbildning vid vattnet. Huvudaxeln avslutas därmed vid vatten så som den börjar. Platsen möjliggörs när påldäcket tas bort.

Huvudaxelns riktning förstärks av en tvåradig allé. Allén följer samma linje som träden har i Hoglandspark utmed Norra Kungsgatan. Alléraden från Hoglands park blir ett bärande, strukturerande element och en del av axelns förlängning.

Platsen framför stationshuset föreslås utvecklas till ett torg med större fokus på det urbana sammanhanget. Det föreslås bli en plats på gående och cyklisters villkor.

Det nya torget annonserar Karlskrona centralstation på ett tydligare sätt där den gamla stationsbyggnaden utgör en fondbyggnad på torget där gammalt och nytt vävs samman.

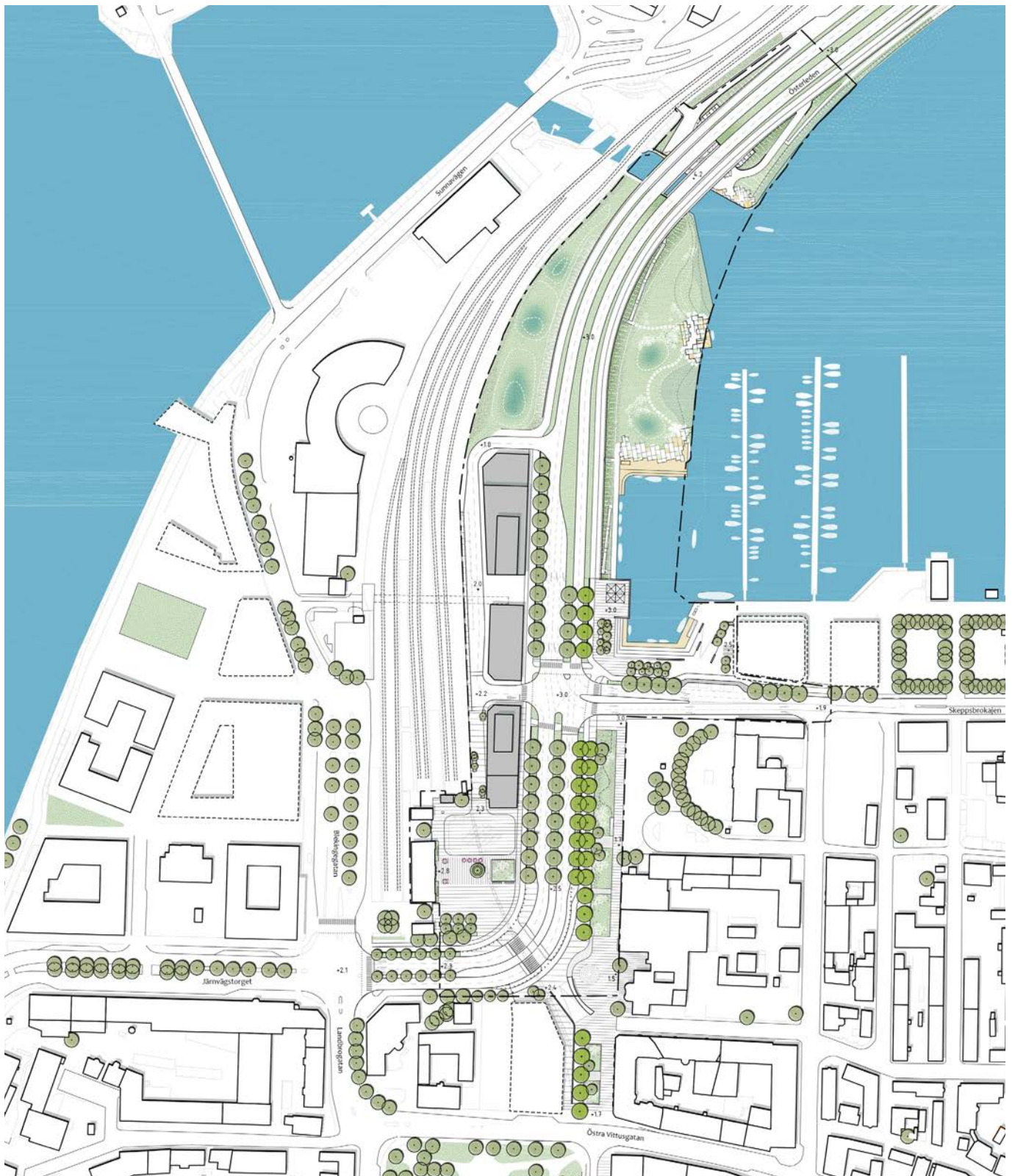
Stationstorget binds samman med huvudaxeln där den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen, stationsbyggnaden och varmbadhuset, lyfts fram genom att skapa fri siktlinjer byggnaderna emellan samt genom en omsorgsfull markgestaltning. Genom sammanhållen gestaltning, stärks stadsrummet och sammanhanget tvärs stadsboulevarden samtidigt som platserna på var sida programmeras och utformas för att dra nytta av de olika väderstrecken och nya rörelsemönster.

På stationstorget och på Kungsplan integreras de historiska järnvägsspåren som leder fram till tunneln under Trossö. Spåren ska visualiseras i gestaltningen så att historien blir avläsbar.

För att förstärka stadens uppbyggnad av öar accentueras den nya broöverfarten mellan Trossö och Pantarholmen. Bron höjs upp för att tydligare markera och visuualiserar övergången mellan de olika öarna. Brons arkitektur skapar ett landmärke och stärker även den visuella kontakten med vattnet och upplevelsen av vattenrummen på var sida om Pottholmen.

De norra delarna av Pottholmen etapp 2 utvecklas till en ny strandnära skärgårdspark. För att markera övergången mellan Pantarholmen och Trossö föreslås ett öppet område med låg skärgårdsgreeneri/ lägre strandpark som bevarar siktlinjer över havet. Stadens siluett skärps genom att hålla vegetationen låg i skärgårdsparken och genom att addera gatuträd längs stadsboulevarden först i höjd med bebyggelsen på Skeppsbrokajen.

Ytan för skärgårdsparken uppstår pga rivning och parallellförflyttningen av nuvarande Österleden. Anläggandet av ett landskap, som för tankarna till skärgård och accentuerar vattnet mellan Pantarholmen och Trossö, lyfter ytterligare staden i havet.

Illustrationsplan för Pottholmen etapp 2. En utbyggnad av Pottholmen etapp 2 omfattar ny bebyggelse inom det gamla bangårdsområdet, en omgestaltning av Österleden samt utveckling av flera allmänna platser.

Grönstruktur

En av de viktigaste gestaltungsprinciperna för Pottholmen etapp 2 är att utveckla området till en grön stadsdel. Grönstrukturen på Pottholmen ska vara stadsmässig och stärka områdets karaktär, de offentliga platserna och stadplanen. De gröna stadsrummen ska innehålla stor variation och komplexitet i växtval för att bidra till biologisk mångfald och för att skapa kvalitéer i stadsmiljön.

Grönska med olika karaktärer

Inom Pottholmen etapp 2 föreslås grönska med olika karaktär som presenteras nedan.

Stadsboulevarden

Österleden omgestaltas till en stadsboulevard som kantas av alléer för att minska den starka trafikprägeln och för att skapa en ny entré till världsarvsstaden Karlskrona. Träden föreslås tillkomma i höjd med stadsfronten för Trossö och markerar en tydlig entré till staden samt berikar gatumiljön.

För att skapa en gata med boulevardkaraktär, med brett gatu- och stadsrum samt relativt hög bebyggelse, är det viktigt med träd som kan bli stora, både i höjd och i bredd. Träden behöver även kunna stammas upp till ca 5 meter för att undvika konflikt mellan träd och höga fordon. Det innebär att gatuträden behöver vara av stor kvalitet, minst stamomfång 35 cm, redan vid planteringen.

Under barocken planterades alla gator och stråk av strukturell dignitet, med gatuträd i strikta rader. När Trossös nu ansluter norr ut till Pottholmen och staden ska få en entré värd namnet planteras de nya gatorna med trädrader.

Alléträden utmed stadsboulevarden ska fungera i trafikmiljö, vara tork- och salttåliga, vara möjliga att stamma upp och ha ett regelbundet växtsätt.

Huvudaxeln

Ett av målet med omgestaltningen av Pottholmen etapp 2 är att tydligare framhäva Trossös historiska huvudaxel.

Den dubbla trädraden i Hoglands park förlängs utmed huvudaxeln fram till Skeppsbrokajen. Den strikta tvåradiga allén följer och förstärker huvudaxeln och stadsboulevarden. Alléraden från Hoglands park blir ett bärande, strukturerande element och en del av axelns förlängning. Träden inom huvudaxeln ska vara möjliga att stamma upp, ha ett regelbundet växtsätt och fungera i trafikmiljö.

Inom huvudaxeln tillkommer även ny stadsgrönska i ett lågstråk för att ta hand om dagvatten och skyfall. Denna vegetation är friare och varierad till skillnad från allén. Träden inom lågstråket ska tåla både torka och väta.

Inre Hamnen

Inom den Inre Hamnen tillkommer mindre karaktärsträd. Träden ska fungera i hårdjord miljö och i grönytor, ska ha solitära egenskaper dvs karaktärsdrag som tex blomning, höstfärger, säreget växtsätt, säregen bladform samt olika storlek. Det är dock inte lika viktigt med flera solitära egenskaper hos varje art.

Skärgårdsparken

Den norra delen av Pottholmen etapp 2 föreslås utvecklas till en skärgårdspark och en dagvattenpark.

För att markera övergången mellan Pantarholmen och Trossö föreslås ett öppet område med låg skärgårdsgroenska som bevarar siktlinjer över havet och de inre befästningarna, kruthusen på Ljungskär och Mjölmarholmen.

Skärgårdsparken ska utformas med en tydlig karaktär av växter som kopplats samman till det öppna skärgårdslandskapet (låg vegetation, gräs och vass tillsammans med klipphällar och stenar). Inom parken ska naturen vara mer vildvuxen vilket också medför att den kräver mindre skötsel än de andra gröna stadsrummen.

Biotoper och biologisk mångfald

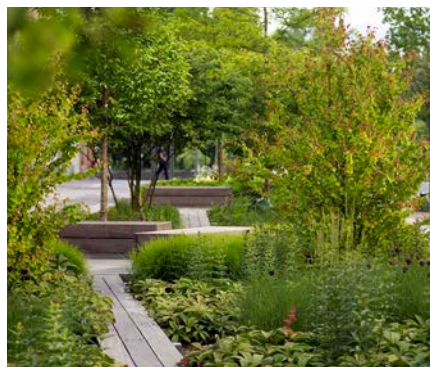
Ambitionen är att öka antalet biotoper och den biologiska mångfalden inom Pottholmen etapp 2. Ur gestaltningssynpunkt ger ett ökat antal biotoper även en större variation.

Växter och träd ska ha variationer i utseende och karaktär vilket skapar skilda upplevelser och kvaliteter i stadsmiljön. Det rör exempelvis storlek och form men också hur skuggan upplevs, kronans täthet, höstfärger, blomning, tid då trädet slår ut och grenarnas vinteraspekter. För att nyttja dessa egenskaper är det viktigt med rätt växt väljs till rätt plats vilket skapar en varierad miljö.

En mångfald av växter och träd av olika arter, anpassade för dagens och framtidens klimat säkrar området på sikt med avseende att ge skugga vid varma dagar, ta upp och fördröja dagvatten samt att ta upp CO2 och partiklar.

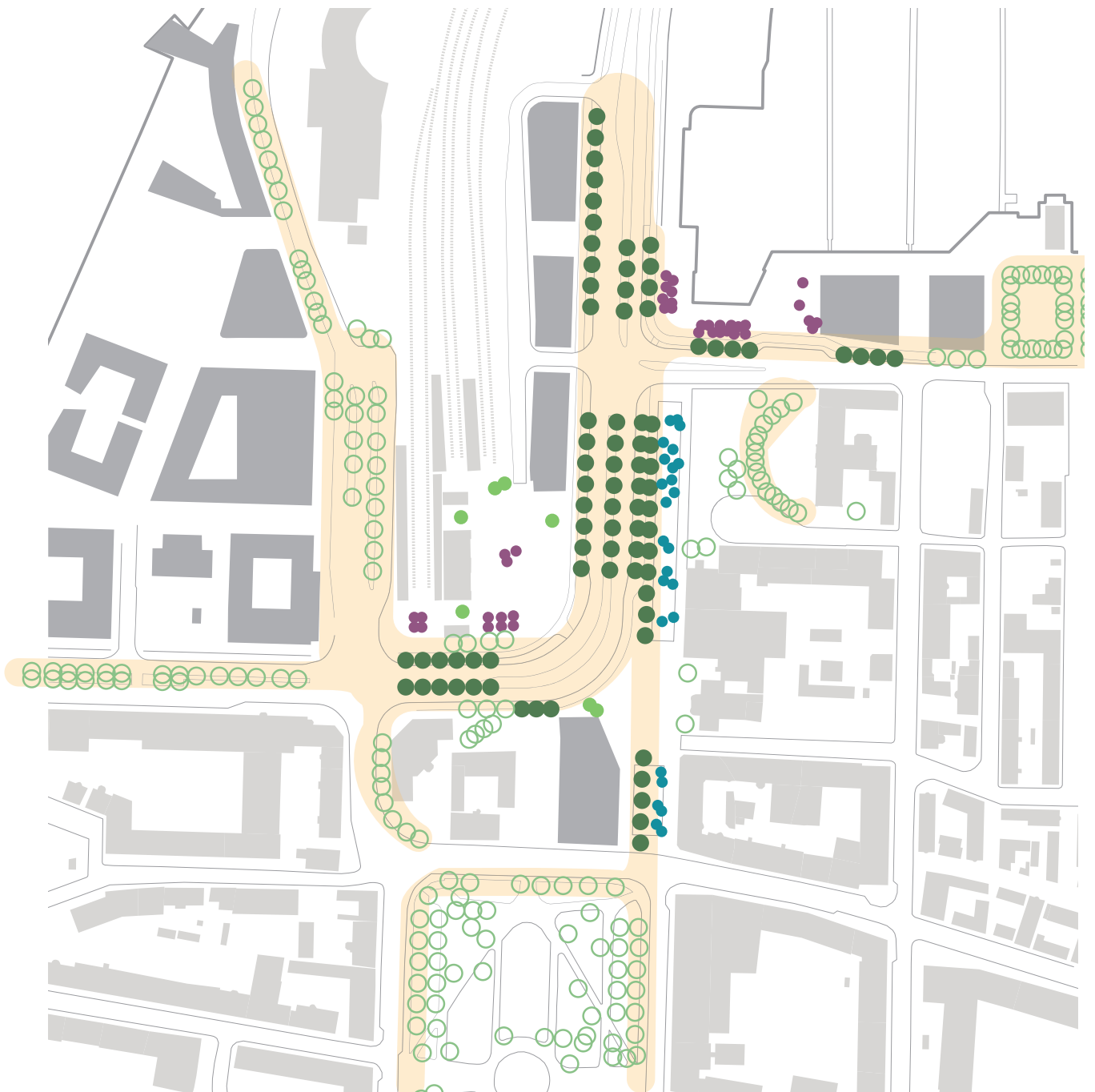
Visionsbild över allén utmed huvudaxeln.

Referensbild dagvattenstråk inom axeln.

Referensbild grönska i skärgårdsparken.

Växtplats och typ av träd inom Pottholmen etapp 2.

○ Befintliga träd

● Nya alléträd

alléträd

- Fungerar i trafikmiljö
- Tork- och salttåligt
- Möjligt att stamma upp
- Regelbundet växtsätt

solitärträd

- Fungerar i hårdjord miljö

mindre karaktärsträd

- Fungerar i hårdjord miljö
- Fungerar i grönytor
- Solitära egenskaper dvs iögonfallande karaktärsdrag t ex blomning, höstfärg, säreget växtsätt, säregen bladform
- Inte lika viktigt med flera solitära egenskaper hos varje art
- Olika storlekar

träd i dagvatten/skyfallsstråk

- Tål både periodvis torka samt väta

Artval gatuträd

Inom Pottholmen etapp 2 tillkommer många nya träd. För att skapa en robusthet och mångfald bör det vara en variation av tillkommande trädarter. Samtidigt är det viktigt att skapa sammanhängande alléer av samma art vilket ger stadga och respekterar den kulturhistoriska kontexten. Alléerna föreslås därför vara av samma art i varje rad men med rader av olika art.

De två trädrader som utgör en förlängning av lindalléerna i Hoglands park, och som tydligast markerar den historiska axeln, föreslås vara lind för att skapa kontinuitet och kulturhistorisk förankring. I mittrefugerna föreslås ek som på sikt kan breda ut sig och skapa en attraktiv tunneleffekt. Ekraden ansluter dessutom till de nyplanterade ekar som finns utmed vägen Järnvägstorget.

Mot den nya bebyggelsen på fastighet Karlskrona 4:74 planteras förslagsvis hybridalmor av en resistent sort som inte drabbas av almsjuka. Utmed Inre Hamnen föreslås scharlakanssek.

Mikroklimat

Pottholmen ligger i ett väderutsatt läge vilket kan ge ett kyligt klimat under en stor del av året. Samtidigt kan de många hårdgjorda ytorna inom stadsdelen bidra till att det blir mycket varmt sommartid. Även buller innebär en negativ påverkan på utemiljön på Pottholmen.

De gröna miljöerna inom Pottholmen ska utformas medvetet för att bidra till en förbättring av mikroklimatet (klimatet inom ett begränsat område) genom att bl.a. reducera vind, värme och buller.

Gatuträd i enhetliga rader med olika arter i olika avsnitt och lägen. 1 Lind, 2 Ek, 3 Alm och 4 Ek.

Riktlinjer för grönstruktur

- Stadsboulevarden förses med trädplaneringar på vägens sidor och mitt.
- Huvudaxeln förstärks av en allérad från Hoglands park till Inre Hamnen.
- Skärgårdsparken med låg vegetation tydliggör övergången mellan Pantarholmen och Pottholmen och bevarar viktiga utblickar över vattnet.
- Varierade gröna stadsrum med stor artrikedom för ökad biologisk mångfald.
- Vegetation som förbättrar mikroklimatet samt reducerar vind, värme och buller.

Gatusektion strax söder om korsningen stadsboulevarden/ Skeppsbrokajen som visar olika träd i gaturummet samt lågstråket med vegetation för dagvatten/ skyfall i öster. 1 Lind, 2 Ek, 3 Alm och 4 Ek.

Trafikstruktur

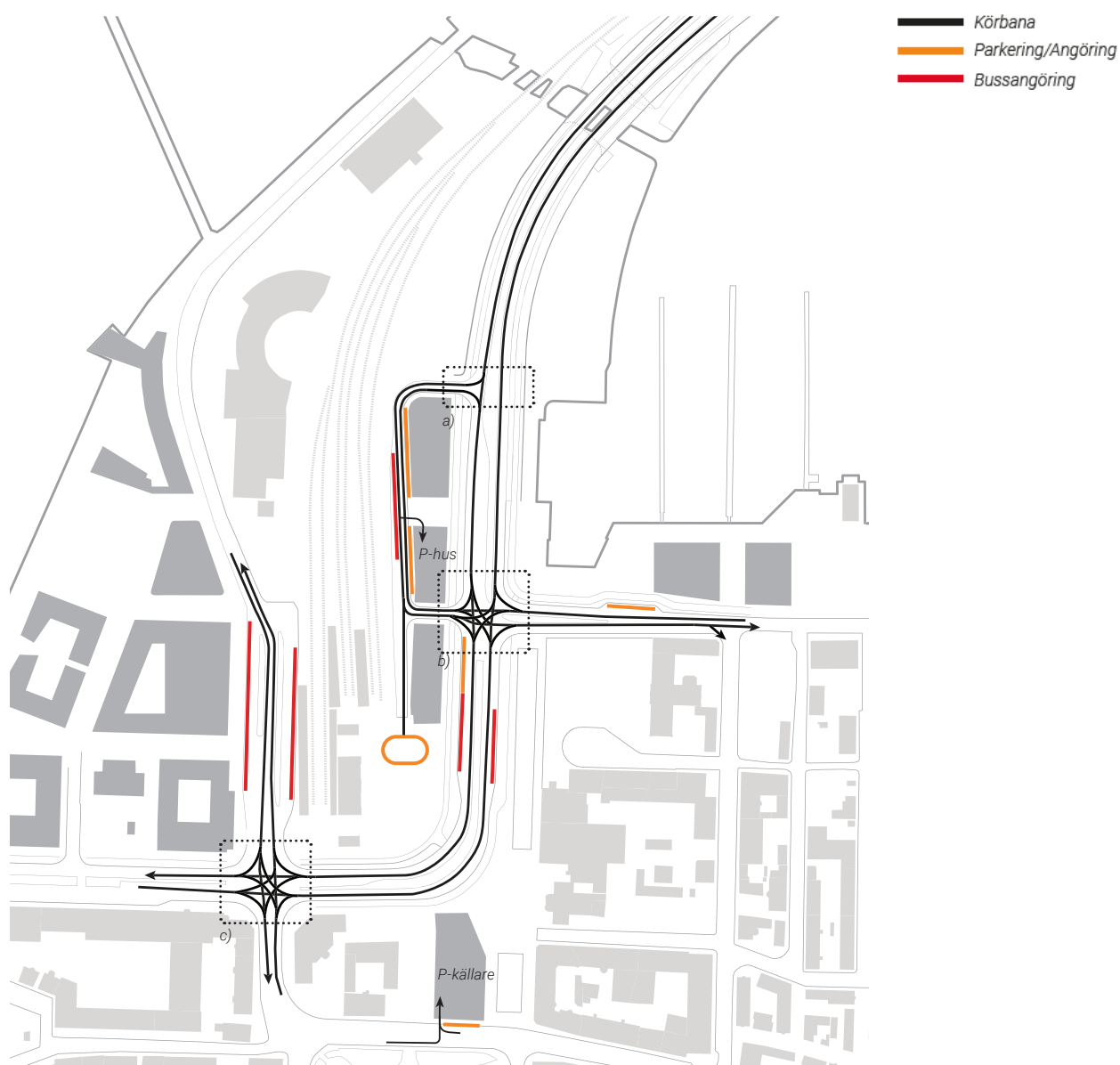
Pottholmen etapp 2 domineras idag av Österleden med dess vägområden och vägen utgör en trafikintensiv miljö.

Trafikstrukturen ska präglas av tydlighet där det klart framgår för trafikanterna var de ska korsa gatan, vem som har företräde, önskvärd hastighet mm. Material, färg och form ska väljas så att gaturummet får harmoni och en trafikmiljö skapas där behovet av vägmarkeringar och vägmärken är litet.

Biltrafik

Österledens motorledskaraktär omgestaltas för att skapa en bättre entré till Karlskrona och för att skapa en trafikstruktur som passar bättre in i staden.

Österleden smalnas av och omgestaltas till en stadsboulevard med träd och vägen flyttas västerut vilket lyfter fram den historiska axeln i stadsplanen på ett tydligare sätt. Genom omgestaltningen tonas Pottholmens trafikanordningar ner och offentliga rum med fokus på vistelsekvaliteter och generösa gång- och cykelstråk kan skapas. En avsmalning av Österleden

Vägstrukturen inom Pottholmen etapp 2.

Visionsbild över stadsboulevarden strax norr om stationstorget.

skapar ett trängre gaturum vilket ökar stadsmässigheten och att gatans hastighets efterföljs.

Den nya bebyggelsen och Karlskrona central angörs via en ny lokalgata utmed järnvägen. Lokalgatan angörs till stadsboulevarden norr om ny bebyggelse samt i korsningen stadsboulevarden/ Skeppsbrokajen. Den nya lokalgatan följer den tidigare Landbrons sträckning.

Korsningen stadsboulevarden/ Skeppsbrokajen görs om till en fyrvägs korsning. Via lokalgatan angörs även Karlskrona centralstation.

Bilparkering

Parkering till bebyggelsen ska lösas inom kvartersmark med exempelvis parkeringsgarage/ parkeringshus. Ingen markparkering tillåts inom Karlskrona 4:74, den gamla bangårdsområdet, med hänsyn till fastighetens exponerade läge utmed infarten till centrala Karlskrona.

På stationstorget planeras angöringsplatser för av- och påstigning samt parkeringar för taxi. Parkeringen ska gestaltas för att ingå som en del av torget. Utmed Skeppsbrokajen tillkommer även parkeringar rörelsehindrade.

Utmed lokalgatan tillkommer parkering för

ersättningsbussar för tågen. Parkering utmed gatan ska gestaltas för att bli en del av gatumiljö.

På allmän plats kommer det finnas ett antal parkeringar för rörelsehindrade, framförallt vid anläggningar med ett allmänt parkeringsbehov.

Norm för bilparkering

- 10 bilplatser/ 1000 kvm för kontor
- 17 bilplatser/ 1000 kvm för handel/ centrum
- 16 bilplatser/ 1000 kvm för hotell

Riktlinjer för biltrafik

- Österleden omgestaltas till en stadsboulevard som trädplanteras.
- Vegetation som förbättrar mikroklimatet och som dämpar bullerpåverkan.
- Parkering i gaturum är i huvudsak till för besökare.
- Parkering för ny bebyggelse löses med parkeringsgarage/parkeringshus.

Gång- och cykelvägar

Pottholmen etapp 2 ingår i den planerade utvecklingen att göra Karlskrona till en stad där gående och cyklister prioriteras. Genom att omgestalta och tona ner trafikanordningarna på Pottholmen prioriteras de offentliga rummen med fokus på vistelsekvaliteter. Generösa stråk för gående och cyklister med bra framkomlighet och där gång och cykelbanor skiljs åt skapas.

För att cykeln ska vara ett attraktivt, säkert och konkurrenskraftigt alternativ till andra transportslag behöver cykelstråken utformas med omsorg. Markmaterialen på cykelstråken ska vara hårdgjort och slätt. I första hand väljs asfalt. Annat material kan väljas om ytan blir hård och slät.

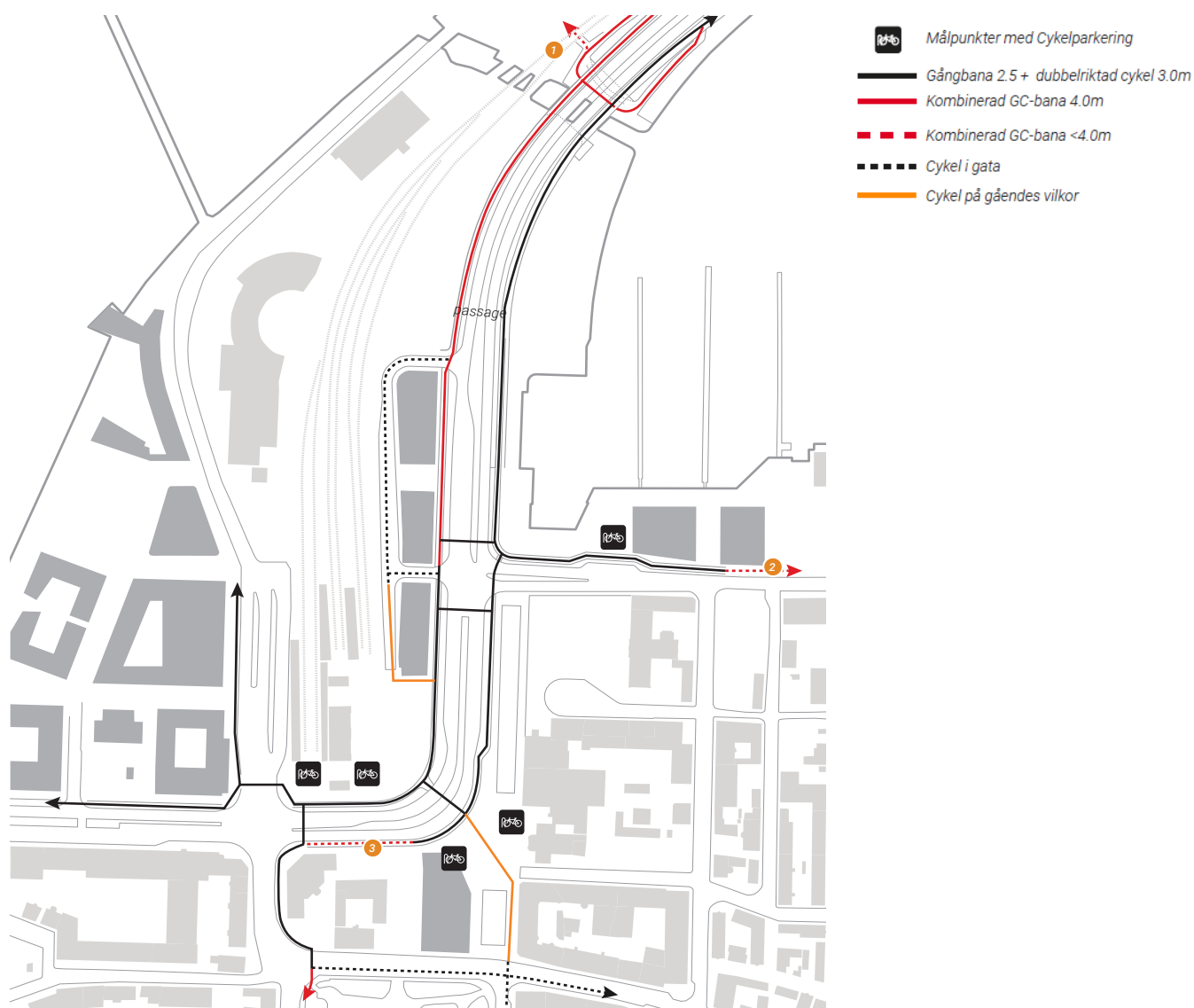
Cykeltrafiken ska ske på dubbelriktade separata cykelbanor utmed Österledens bägge sidor eller i blandtrafik på lokalgatan där hastigheten är låg. Utformning och trafik sker på de gåendes alternativt cyklandes villkor.

Gångbanor ska vara minst 2,5 meter breda och dubbelriktade separerade cykelbanor minst 3,0 meter breda. På alla ställen finns dock inte plats för ovanstående funktionsmått. Ett undantag är den kombinerade gång- och cykelbanan söder om stationen.

Mellan gång- och cykelvägarna och Österlen ska det finnas en avgränsning som så om mur, räcke etc för att öka trafiksäkerheten för gående och cyklister.

Befintlig gång- och cykelpassage norr om Brohålan förbättras och vidareutvecklas så att den sträcker sig under hela Österleden.

I anslutning till den nya bebyggelsen inom det gamla bangårdsområdet möjliggörs ett nytt läge för en gångbro över järnvägen. Bron länkar samman den västra och den östra sidan av Pottholmen. Bron ska vara välgestaltad, smäcker och öppen (utan tak) för att vara förenlig med platsens kulturvärden.

Gång- och cykelstrukturen inom Pottholmen etapp 2.

Referensexempel på gångbron över järnvägen. Bron ska vara smäckert och öppen.

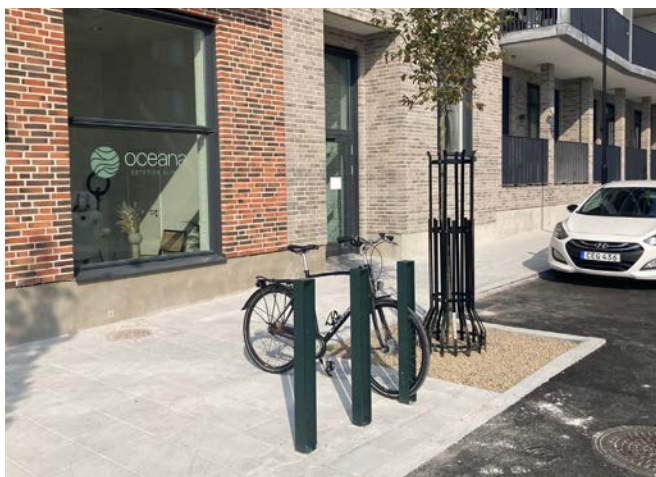
Visionsbild på gång- och cykelvägen söder om Karlskrona centralstation.

Cykelparkering

Cykelparkering ska anordnas vid viktiga allmänna målpunkter på Pottholmen etapp 2 och ska ges extra hög prioritet. Förutom att cykelparkeringen ligger nära målpunkten är det viktigt att det finns goda möjligheter att låsa fast sin cykel.

Det är viktigt att cykelparkeringen är välordnad och har tydliga riktningar och gränser. Avgränsningar kan bestå av gränser i markbeläggningen eller med fysiska hinder. Murar kan med fördel användas som avgränsningar då de dessutom kan fungera som sittmöjlighet. För att göra dem sittbara är ca 50 cm en rekommenderad höjd. För arbetsplatser ska cykelparkering anordnas på tomtmark i nära anslutning till entréer och på gårdar. Bra cykelparkeringar skapar förutsättningar för att göra cykeln till det naturliga valet av färdmedel vid transporter inom Karlskrona.

Cykelställ på Pottholmen etapp 1 från Team Tejbrant, cykelpollare 01-08-02.

Högkvalitativ cykelparkering är viktigt. Cykelparkering från Pottholmen etapp 1.

Norm för cykelparkering

20 cykelplatser/ 1000 kvm för kontor
30 cykelplatser/ 1000 kvm för handel/centrum
15 cykelplatser/ 1000 kvm för hotell

Riktlinjer för gång - och cykel

- Gående och cyklister ska prioriteras
- Gångbanor ska vara 2,5 meter breda och dubbelriktade separerade cykelbanor 3,0 meter breda.
- Markmaterialen på cykelstråken ska vara hårdgjort och slätt.
- Cykelpump ska finnas vid viktiga målpunkter
- Cykelparkeringar ska vara tydligt avgränsade och finnas nära målpunkter (max 25 meter)
- Det ska helst gå att låsa fast ramen och båda hjulen.
- Cykelparkeringar ska finnas med väderskydd, framförallt på platser där man långtidsparkerar.

Belysning

Belysningen inom området ska visualisera platsens specifika karaktär, säkerställa gatornas funktion samt göra parker, torg och promenadstråk inbjudande och trygga för de som vistas i området. Belysningen ska även stärka upplevelsen av Pottholmen som en modern och miljömedveten stadsdel och stärka kulturmiljön/stadsplanen.

Belysningsprinciper

Planeringen av framtida belysningsanläggningar ska förhålla sig till följande:

Gestaltning

Belysningen ska vara estetiskt tilltalande med en utrustning som har god färgåtergivning. Belysningslösningar ska vara anpassade till omgivningens skala, karaktär och funktion, där belysning ger området en egen identitet. Effektbelysning av enskilda objekt som konstverk, vatten och vegetation kan utgöra ett uppskattat inslag i den offentliga miljön. Stämning och atmosfär kan skapas genom variation mellan ljus och mörker, ljus från olika höjder, och balans mellan mjukt omgivningsljus och avbländad riktad belysning. Andra verktyg är att belysa vertikala element, skapa accenter samt lågt placerad belysning.

Ljutfärg och färgåtergivning

Användningen av ljutfärger som spänner från varmvit till neutralvit medverkar till att definiera och differentiera stadsdelens olika områden och funktioner. Gestaltungsprogrammet rekommenderar att färgat ljus bara används i begränsad omfattning och endast där det är relevant. En viktig aspekt i belysningen är ljuskällans förmåga att återge färger. God färgåtergivning kan även fungera brottsförebyggande eftersom det gör det möjligt att se färger och utläsa ansikten.

Trygghet

Belysningen ska ge en visuell komfort med uppsikt/synlighet och lättlästa omgivningar. Belysningen ska medverka till att skapa en trygg, säker och levande stadsdel där boende och besökare gärna befinner sig efter mörkrets genombrott. Målpunkter som entréer, busshållplatser och övergångsställen bör belysas extra mycket. Synnedsättande bländning från armaturer och mörka, otrygga områden ska undvikas.

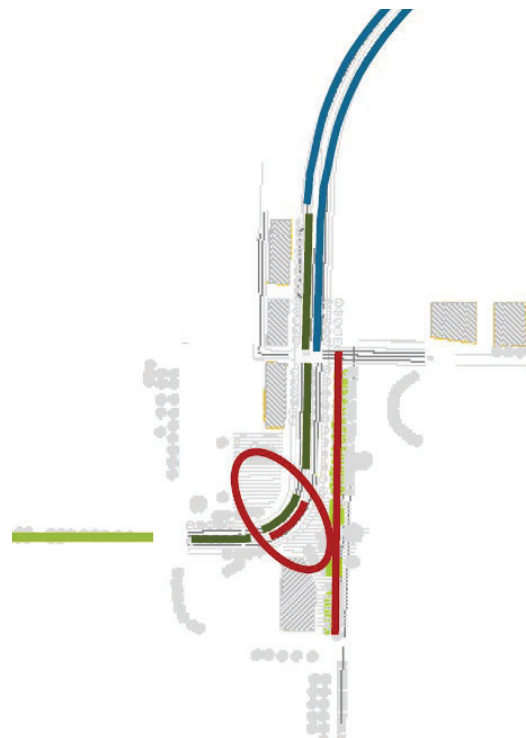
Miljö och drift

Belysningen ska ha en lång livslängd, vara energieffektiv, miljövänlig samt ha en hög driftbarhet.

Belysning av olika stadsrum

Pottholmens olika karaktärer och stadsdelens profil förstärks genom armaturval som anpassas till de enskilda områdenas karaktär och funktion.

Val av belysning följer till stora delar de redan framtagna principerna för Pottholmen etapp 1 för att skapa en enhetlig och sammanhållen belysning inom stadsdelen. Belysningen har olika krav och förutsättningar beroende på sammanhang. I planområdet innebär det flera belysningstyper som ska bidra till en stadsmiljö som blir enkel att avläsa och där belysningen signalerar vilken typ av stadsrum du befinner dig i eller vilken funktion ett stråk har. Variationen och kombinationen av belysningstyperna bidrar till att göra området inbjudande med en behaglig atmosfär. Det skapar i sin tur bland annat områdets attraktivitet och trygghetskänsla.

Belysningen förstärker och förtydligar områdets olika karaktärer.

Inom delar av området fortsätter armaturen Stockholm från Ateljé Lyktan som en förlängning av stadens övriga gatusystem. Armaturen ska bl.a. finnas inom stadsboulevarderna, inom stadsdelens gång- och cykelvägar samt på lokalgatan utmed järnvägen. Lyktan har ett synligt armaturhus, höga stolpar med karaktäristisk lång arm och mittenplacering.

Referensexempel på belysning med Stockholmslampan, master och pollare.

Stadsboulevarden

Utmed stadsboulevarden och den nya stadsbebyggelsen, fortsätter armaturen Stockholm från Ateljé Lyktan som en förlängning av stadens övriga gatusystem.

Entrén genom skärgårdslandskapet

Norr om stadsfronten byter belysningen karaktär. Här föreslås en armatur med enklare och renare design. Belysningen ska ge förbindelsen en egen identitet både på dagen och i mörker. Utrustningens uttryck ska vara karaktäristiskt och både harmoniera med omgivningen och definiera entrén genom att skapa kontrast till stadens belysning.

Både körbanor och cykelbanor ska belysas av en diskret signaturljus som skiljer sig från armaturen i stadsmiljön och som inte stör utsikten över vattnet och mot ankomsten till staden och öarna. Alla armaturer som används ska ha tätt armaturhus. De linser som används ska inte åstadkomma spilljus i vattnet eller blända de körande eller cyklande.

Belysningen tillhörande Karlskronas södra entré behålls längs gång- och cykelstråket längs vattnet. Det försvagar inte entréns tydlighet utan visar snarare på hur delar av staden ligger i skärgårdslandskapet och att mjuka trafikanters upplevelse prioriteras.

Den nya bron ska ljussättas för att lyfta platsen och dess arkitektur. Men rätt belysning kan bron bli ett landmärke även under dygnets mörka timmar.

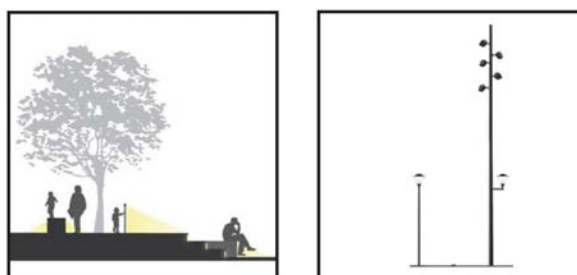
Den karaktäristiska utrustningen och belysningen bidrar till att förbinda platsen vid Inre Hamnen med skärgårdslandskapet.

Inre Hamnen

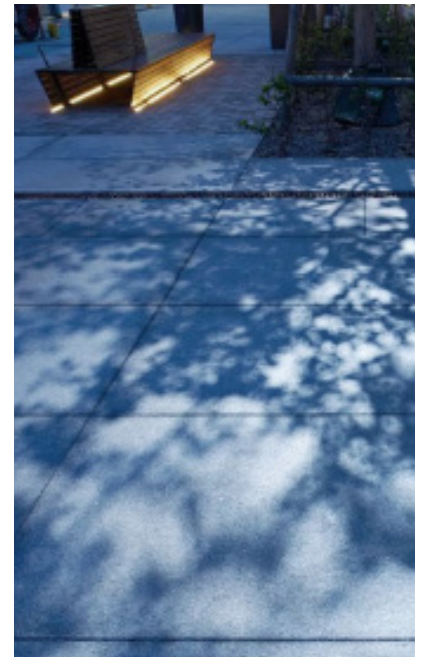
Vid Inre Hamnen ska belysningen utformas så att utsikten över vattnet bevaras och ljusbarriärer undviks. Omgivningsljus från dekorativa armaturer längs platsens gröna bakkant kan bl.a. bidra till att förhindra ljusbarriärer mot vattnet. Ljuset ska skapa atmosfär och belysningens karaktär ska förhålla sig till dualiteten mellan det intima och lågmälda på platsen och det stora öppna mörka vattnet.

Med hjälp av bländfri låg belysning ska platsen tillföras stämning som gör den inbjudande och behaglig att vistas på. Låg belysning ska markera utvalda avgränsningar och göra platsen enkel att avläsa genom att utnyttja vertikaler som sittelement, murar eller trappor.

Högt placerade armaturer med ett riktat ljus ska ge ett funktionellt stämningsljus ner på utvalda delar av beläggningen och eventuellt delar av gavel på byggnad.

Låg belysning, lyktor och kombistolpar.

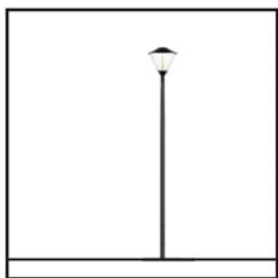
Referensexempel på belysning med lykta, master samt effektbelysning.

Huvudaxeln och platsbelysning

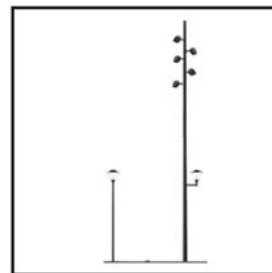
Det viktiga promenadstråket utmed huvudaxelns förlängning från Hoglands park fram till vattnet ska upplevas attraktivt och extra omhändertaget.

Utmed huvudaxeln föreslås en armatur med lyktor samt master med riktad belysning. Lyktor ger ett fint omgivningsljus till träd samtidigt som det ger ett bra ljus ner på beläggningen. Här är stolparna betydligt lägre och skalan mer intim. Masterna kompletterar belysning vid valda platser.

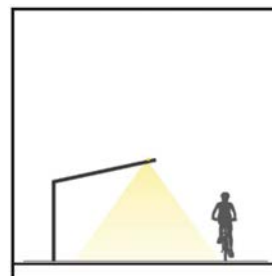
Ny gestaltning skapar även kontakt mellan de två platsbildningarna på var sida om den nya stadsboulevarden. Här anpassas gatubelysningen för att förstärka platsen och rörelsen tvärs gatan.

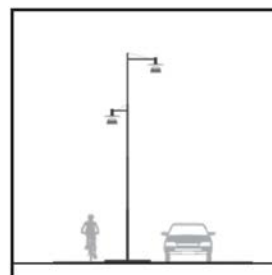
En dekorativ lykta.

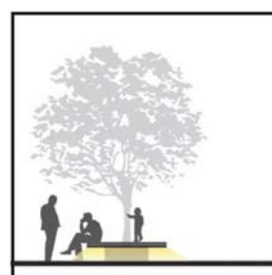
En dekorativ lykta både på låg stolpe och kombistolpe, där den sitter tillsammans med strålkastare som både kan ge en mer funktionell belysning och en stämningsskapande effektbelysning.

Integrerad belysning i exempelvis tak till cykelparkering fyller en tydlig funktion samtidigt som den gör omgivningen mer lättläst och trivsam.

Systemet med gatubelysningsarmaturer är en belysningstyp som även behövs på Stationstorget.

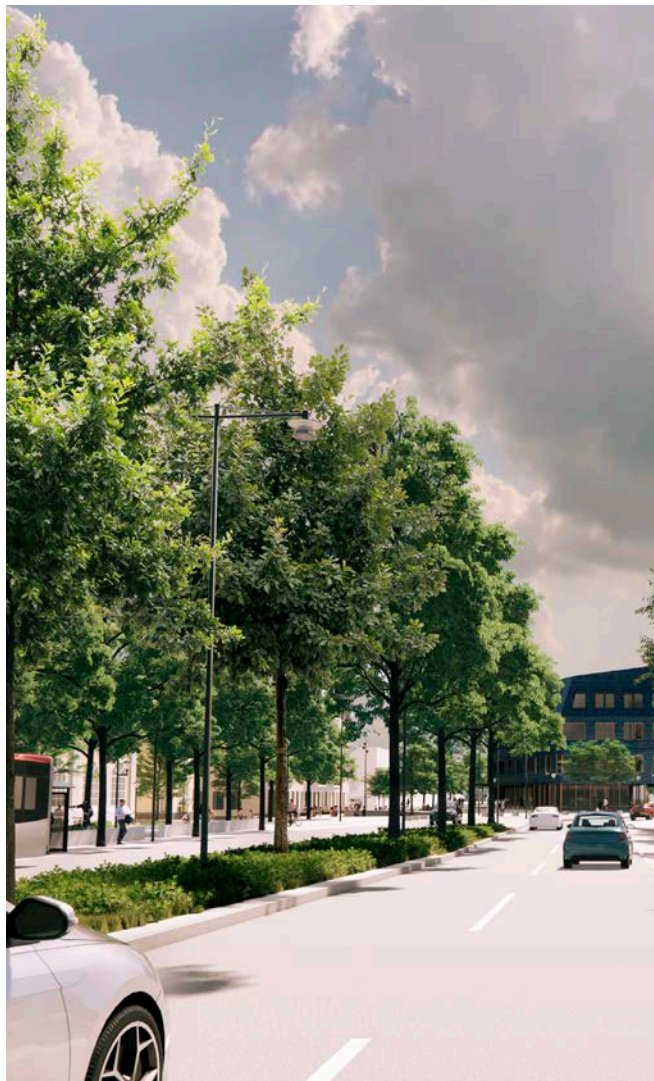
Illustrationen är en symbol på en belysning som både inbjuder till möten och som dekorerar Stationsplatsens öppna ytor. Det kan exempelvis vara ljussättning av konst.

Stationstorget och Kungsplan

Platsens karaktär är det som välkomnar många till Karlskrona. Belysningen ska guida människor till rätt stråk och vidare in i området eller till den omgivande staden. Många former av belysning behövs för att framhäva platsens olika stråk, platsens funktioner, målpunkter och möjligheter. Även om ett bredare stråk för bilar delar platsen på mitten ska belysningen bidra till att förstärka den diagonala rörelsen och göra den till ett logiskt val när du kommer gåendes eller på cykel.

Stolphöjder

Den generella principen för belysning är att områden med mer trafik och en högre genomströmning generellt sett belyses från en högre punkt, 9 meter, då ljuset ska kunna spridas över ett större område. För belysning av gång- och cykelvägar gäller 5 meters ljuspunktshöjd. Skalan ska vara anpassad till gående och cyklister.

Visionsbild över Stadsboulevarden med gatubelysning.

- Dubbelriktad hög, ca. 9 m
- Dubbelriktad mellan, 7 m
- Dubbelriktad 2 höjder, mellan/låg, 7 och 5 m
- Dubbelriktad låg, 5 m
- Enkelriktad mellan, 7 m
- Enkelriktad låg, 5 m

- Skärgårdslandskap
- Lykta
- Kombistolpe, Lykta på hög stolpe tillsammans med strålkastare till funktions- och stämningbelysning
- Hög stolpe med strålkastare till effekt- och/eller funktionsbelysning
- Låg avbländad belysning för stämning och funktion

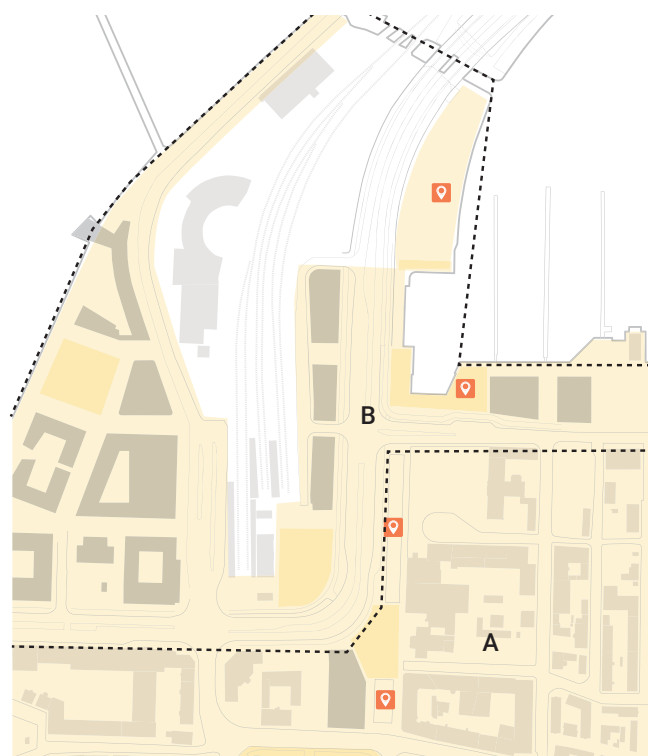
Sektion över Stadsboulevarden. Ett system av olika stolphöjder och armar, ger nödvändig flexibilitet och kombinationsmöjligheter, samtidigt som belysningstypen har en röd tråd.

Möbler och utrustning

I Karlskronas stadsmiljöprogram delas Trossö in i två zoner. Zon A omfattar den centrala stadskärnan med bland annat Stortorget och Ronnebygatan. Zon B omfattar bland annat utvecklingsområdena Pottholmen och Skeppsbrokajen där en nutida arkitektur är att förväntas och där vattenkontakten finns.

Innerstadens basmöblering återfinns på Trossö. Möblerna ska karaktäriseras av en hög stadsmässighet med en hög servicegrad när det kommer till utrustning, med en rationell och logisk placering av tex papperskorgar och sittmöjligheter. Inom zon A, Trossö, finns platser av kulturhistoriskt värde, vilket måste beaktas vid upprustning och val av möblering. Inom zon B utvecklas fortsättningen av centrum, här kan utrustning bidra till stärkt identitet och attraktivitet.

Särskilda platser har pekats ut som strategiskt viktiga eller unika. Detta möjliggör för val av utrustning som helt kan anpassas till platsens förutsättningar och gestaltning.

- A Zon A - centrala stadskärnan
- B Zon B - utvecklingsområden m. modern arkitektur och vattenkontakt
- Innerstad - stadens basmöblering
- Större publika rum - högre koncentration av möblering
- Särskilda platser - möjligheter till unik möblering

Karta med olika möbleringszoner från Karlskronas stadsmiljöprogram.

Olika karaktärer av stadsrum

Inom Pottholmen etapp 2 finns idag olika karaktärsområden. Skillnader i förutsättningar och kontext finns framförallt i de historiska delarna av staden och de senare tilläggen, framförallt på norra delen av Trossö.

Möbler och utrustning av gator och platser påverkar upplevelsen av staden. Ambitionen med möbleringen inom Pottholmen är att bygga vidare på Karlskronas stadsmässiga identitet, skapa trivsamma stadsrum med god tillgänglighet och hög komfort. Möblerna inom huvudaxeln bör bygga vidare på de möbler som idag finns inom Trossös historiska miljöer. Pottholmen etapp 2 föreslås till viss del utvecklas med de möbler som finns inom Pottholmen etapp 1.

Gestaltungsprinciper

Pottholmen ska ges en tydligt sammanhållen gestaltning av möbler för att skapa en enhetlig miljö och ge stadsdelen en egen karaktär. För att tydliggöra stadens identitet förespråkas ett basutbud av utrustning i ett begränsat antal material och färger. Med möbler och utrustning avses sittplatser, papperskorgar, planteringskärl, pollare m.m. Nedanstående gestaltungsprinciper ska tillämpas vid val av möblering och utrustning i stadsrummen.

Placering

Det är viktigt att utrustningen placeras utifrån rumslighet, mikroklimat och siktlinjer för varje enskild plats. Bänkar bör exempelvis placeras så att den som använder den har överblick men samtidigt någon form av skydd i ryggen, såsom vegetation eller en mur. Möbler och övrig utrustning bör i huvudsak samordnas i grupper och lokaliseras till möbleringszoner för att inte hindra framkomligheten. Oavsett vilken typ av utrustning som används krävs kontinuerligt underhåll för att det ska kännas omhändertaget. Vålållna och omsorgsfullt utformade miljöer bidrar till mindre nedskräpning och vandalisering och att folk gärna vistas där.

Ambitionen är att platser och stråk ska kunna användas oavsett ålder och funktionalitet. Därför ska detaljer såsom armstöd, lämplig sitthöjd, ryggstöd, ramper, handledare och bord med plats för rullstol prioriteras

Färgsättning

Kulörer på möbler och utrustning förstärker stadens karaktär. Stadsdelens möbler ska färgsättas i återhållsamma kulörer. För att uppnå ett sammanhållet

och enhetligt uttryck bör antalet färg- och materialval begränsas. Svart förstärker tex den tidlösa stadsmässigheten och lämpar sig väl på utrustningen.

Sittplatser

Sittmöjligheter i stadsrummet har en viktig funktion för att uppleva stadslivet och för vila. Sittmöjligheter ska erbjudas längs gångstråk samt utsiktsplatser, kajer, parker och torg. Ur ett tillgänglighetsperspektiv ska det på de offentliga platserna alltid finnas sittmöjligheter med rygg- och armstöd. Bänkar som saknar rygg- och armstöd kan få finnas i miljöer där de kompletteras av soffor. Sofforna ska placeras så att de är indragna från själva gångytan.

På Trossö finns Byarums soffa och bänk Lessebo som standardmöbler. På Stortorget finns även soffan Orgami från Nola. Inom Pottholmen etapp 2 finns soffan Orgami från Nola utmed strandpromenaden. Vid John Linds plats finns soffan och bänken Miela från Smekab Citylife.

Papperskorgar

Papperskorgar utgör en viktig del av stadsrummets utrustning. De ska finnas i tillräcklig mängd och vara lätta att slänga skräp i samt att tömma. Inkastet bör placeras på en höjd som även är lämplig för rullstolsburna. Papperskorgar placeras ut med jämna intervaller längs välfrekventerade gångstråk, i parker och torgmiljöer. På Trossö finns framförallt papperkorgen Poppel från Hags. Inom Pottholmen finns papperkorgen Sortify från Mango. Papperkorgarna är svarta.

Referensexempel på bänk från Pottholmen etapp 1.

Stamskydd och trädgaller

Stamskydd placeras vid träd som behöver skydd. De ska ha en enkel utformning i och inte försvåra skötseln av träden. På Trossö används framförallt svartlackerade stamskyddet Motala från Nola. Inom Pottholmen etapp 1, utmed platserna längs med strandpromenaden finns stamskyddet och trädgaller i cortenstål från GH-forms, Trädstativ och Cast Ironl. Vid John Linds plats finns svarta stamskydd Motala från Nola.

Planteringskär

Som dekoration av gator, torg och parker kan planteringskär med blomsterplanteringar användas. Planteringskär finns i olika former och storlekar där platsens förutsättningar och planterings syfte får vara styrande för modell och antal. Planteringskärnen på Trossö utgörs framförallt av Blom serien från Byarum. Vid infarten och längs med kajerna används planteringskärnen Folke från Nola samt en del "kanonkolor" Kungsan från GH-form. Alla planteringskär är svartlackerade.

Pollare

Pollare används som avgränsning mellan olika trafikslag, vid övergångsställen samt för att tydliggöra vissa stråk och platser. Pollare utförs i granit, stål eller gjutjärn. De ska hålla hög kvalitet och vara stabilt monterade.

Inom Pottholmen etapp 1 finns svarta pollare i gjutjärn Classic och Classic Malmö från Hitsa.

Riktlinjer för möbler och utrustning

- Olika platser ges olika karaktärer med möbler och utrustning
- Estetiskt tilltalande och hög kvalitet
- Möblering som följer stadsmiljöprogrammet
- Anpassning till möbleringszoner
- Tillgänglighetsaspekter ska beaktas, tex bänkar med rygg- och armstöd. Se vidare under Tillgänglighet & Trygghet.

Markmaterial

Markmaterialen inom Pottholmen ska bidra till att skapa vackra och långsiktigt hållbara miljöer, vårda och värna om kulturhistoriskt värdefulla miljöer och verka för att god tillgänglighet uppnås.

Ur tillgänglighetsaspekt är det bland annat viktigt med markbeläggnings jämnhet och vägledande kontrastmarkeringar. Se vidare under avsnittet Tillgänglighet och trygghet.

Olika karaktärer av stadsrum

Inom Pottholmen etapp 2 finns ett antal olika stadsrum med olika karaktärer. Val av markbeläggningsmaterial inom dessa områden ska bidra till att stärka upplevelsen av de olika miljöerna.

Gaturum/ Vägar/ Gång- och cykelvägar

Gaturummen ska präglas av en hög kvalitet vad gäller material och utförande. Körbanorna utgörs av asfalt, kantsten är av granit, gångbanor av betongplattor. Smågatsten får även förekomma i begränsad omfattning med beaktande av funktionsnedsättas behov av tillgänglighet och framkomlighet.

Gångbanor i anslutning till bebyggelsen har en beläggning av betongplattor. I den norra delen utmed stadsboulevarden, utanför bebyggelsen, har även gångbanor asfalt. Markmaterialen på cykelstråken ska vara hårdgjort och slätt. I första hand väljs asfalt. Annat material kan väljas om ytan blir hård och slät.

Stadsboulevarden

Körytor inom stadsboulevarden har en beläggning av asfalt med en kantsten av granit eller betongsten. I höjd med Stationstorget och Kungsplan tillkommer en passage som markeras med smågatsten.

Huvudaxeln

Huvudaxeln har en beläggning av natursten med smågatsten och granithällar. Markbeläggningsmaterialen på huvudaxeln ska lyfta den kulturhistoriska platsen och tydligt särskilja sig mot omkringliggande områden. Huvudaxelns avslut skall utformas med natursten och ges därmed extra dignitet.

Stationstorget

Stationstorget utvecklas till en stor offentlig plats med en tydlig torgkaraktär. Torget ska ha en beläggning av natursten med smågatsten och granithällar. I den norra delen av torget tillkommer en parkering. Även den ytan

bör ha samma markbeläggning som torget för att ytan ska upplevas som en helhet.

Inre Hamnen

Inre Hamnen bygger vidare på den markbeläggning som idag redan finns utmed Skeppsbrokajen dvs en blandning av betongplattor, smågatsten och asfalt. Gradängerna med sittmöjligheter utmed Inre Hamnen föreslås vara i betong.

Den norra delen av Inre Hamnen har trädäck för att möjliggöra att man kan ta sig ner till vattnet. Trädäckens material ska vara av bankera så som trädäck och bryggor inom Pottholmen etapp 1.

Skärgårdsparken

Skärgårdsparken i norr har en friare karaktär till skillnad från de mer stadsnära stadsrummen. Gångvägar inom parken har en beläggning av packat stenmjöl. Inom parken tillkommer även trädäck och klipphällar utmed vattnet.

Visionsbild över stationstorget med en markbeläggning av natursten med smågatsten och granithällar.

Markmaterial inom olika området inom Pottholmen etapp 2.

Riktlinjer för markmaterial

- Vackra och hållbara markmaterial.
- Markmaterial som stärker de kulturhistoriska miljöerna.
- God tillgänglighet se vidare under Tillgänglighet och Trygghet.

Gestaltning av offentliga platser

Platser med olika karaktärer

Detta avsnitt redovisar utformning av torg och platsbildningar, parker, huvudgator och lokalgator som ligger på allmän plats och som ska anläggas av Karlskrona kommun.

Det framtida Pottholmen etapp 2 innehåller många olika typer av offentliga rum och platser av hög kvalitet som tillvaratar det vattennära läget. Platser som många upplever varje dag, platser både för förbipasserande och för vistelse.

De offentliga rummen utgör grunden för att Pottholmen etapp 2 ska upplevas som en attraktiv stadsdel. Dess utformning ska därför ges högsta prioritet med höga krav på såväl planering och utformning som kvalitet i material och utförande.

Omsorgsfulla val av markbeläggningar, växter och möblering liksom ett medvetet arbete med stadens gator och allmänna platser syftar till att ge det offentliga rummet karaktär och harmoni. Material, växter och möbler ska samordnas så att de ger ett samlat helhetsintryck av stadsdelen. Men särskild anpassning kan behöva göras till vissa platser som har specifika behov.

Möjligheterna till variation i karaktär och skala ska beaktas. Byggnadernas skala, utseende och färgsättning har stor betydelse för upplevelsen av det offentliga rummet.

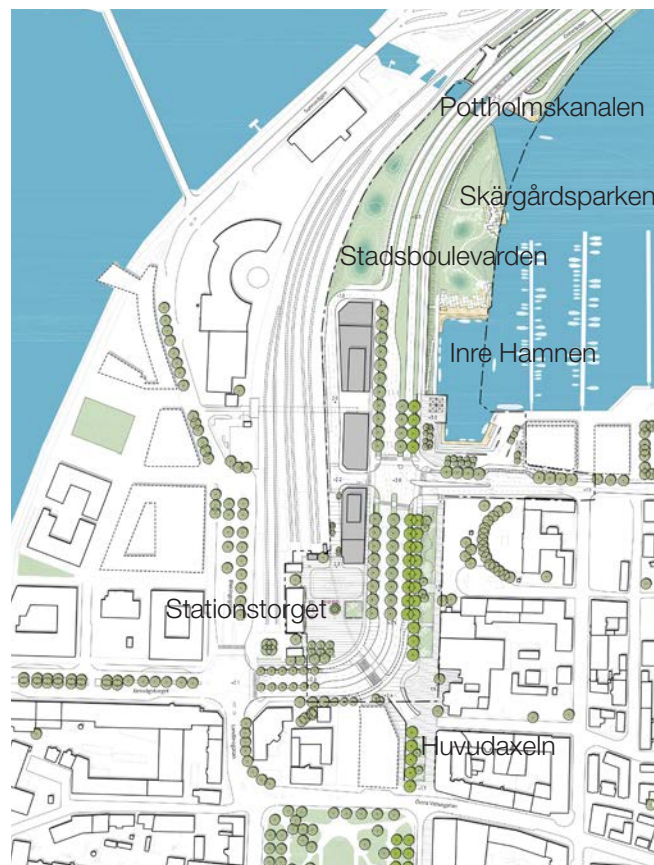
Gestaltningen ska följa och tydligt spegla de intentioner som finns i hållbarhetsprogrammet för Pottholmen etapp 2. Hållbarhetsprogrammets mål är bland annat attraktiva mötesplatser, ekosystemtjänster, biotoper och habitat samt smarta val av färdmedel där de tillhörande åtgärderna ska implementeras på både allmän plats och kvartersmark.

Platser med olika karaktärer

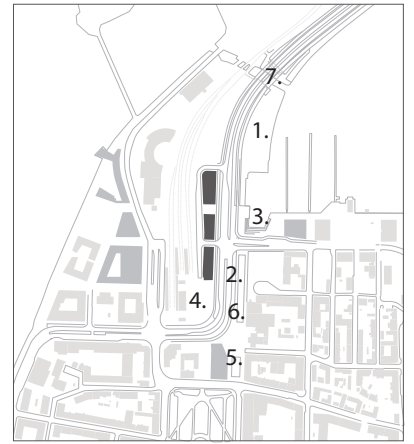
Inom Pottholmen etapp 2 föreslås följande området av olika karaktärer.

Stadsboulevarden
Stationstorget
Huvudaxeln
Inre Hamnen
Skärgårdsparken
Brohålan/ Pottholmskanalen
Lokalgatan

I detta kapitel presenteras de olika platserna mer ingående.

Offentliga platser med olika karaktärer inom Pottholmen etapp 2.

1. Skärgårdsparken

2. Stadsboulevaren

3. Inre Hamnen

4. Stationstorget

5. Huvudaxeln

6. Huvudaxeln

7. Pottholmskanalen

Stadsboulevarden

Österleden utgör centrala Karlskronas huvudinfart med två körfält i vardera riktning. Vägen har idag en motorvägskaraktär som leder rakt in i den centrala staden. Österleden är ett typiskt exempel på den rationella, modernistiska stadsplaneringen från 1970-talet som tog liten hänsyn till den befintliga kulturmiljön då den anlades.

Gestaltungsprinciper

Österleden omgestaltas till en stadsboulevard för att skapa en mer stadsmässig gata som är bättre anpassad till Karlskronas stadsplan.

En omgestaltning av Österleden till en stadsboulevard sker genom att vägens smalnas av samt förses med alléer. Antalet körfält kvarstår dock. Avsmalning av gatan skapar en tydligare gatumiljö där trädplaneringar på vägens sidor och mitt bryter ner det stora gaturummet och ökar gatans stadsmässighet. En omgestaltning av vägen skapar även en tydligare entré till världsarvstaden Karlskrona.

Trädplaneringen utmed stadsboulevarden börjar i höjd med den nya bebyggelsen i norr och sträcker sig till stationstorget/ Kungsplan. Här gör boulevarden ett släpp för att bevara viktiga siktlinjer mellan stationen, varmbadhuset och Fribergskahuset. Därefter fortsätter boulevarden till Blekingegatan där västra Pottholmens trädplaneringar tar vid.

Stadsboulevardens gatusträckning rätas upp något för att öka dess koppling till stadsplanen och huvudaxeln. Även kurvan vid Kungsplan rätas upp något för att stärka stadsmässigheten.

Utmed stadsboulevarden tillkommer ett kantskydd i form av ett ca 60 cm hög betongmur utmed bebyggelsen och torget. Skyddet skapar en tydlig avgränsning mellan bilväg och cykelväg samt skapar ett skydd mot farligt gods leden. Den norra delen av stadsboulevarden ges en annan typ av avgränsning mellan gång- och cykelvägen och bilvägen för att öka säkerheten för de oskyddade trafikanterna.

Den norra delen av stadsboulevarden ligger på högre marknivåer än omkringliggande skärgårdspark. Detta

för att förstärka känslan av att röra sig mellan öar med utblickar ut i skärgårdslandskapet.

Grönska och dagvatten

Träden utmed stadsboulevarden är avgörande för hur gatan kommer att uppfattas. De stora gatu- och stadsrummen samt bebyggelsens höjd kräver träd som kan bli stora, både i höjd och i bredd för att skapa den boulevardskaraktär som är ett av projektets mål. För att undvika konflikt mellan träd och höga fordon måste träden kunna stammas upp till ca 5 meter. Det senare innebär också att gatuträd behöver vara av stor kvalitet, minst stamomfång 35 cm.

I mittrefugerna föreslås ek som på sikt kan breda ut sig och skapa en attraktiv tunneleffekt. Ekraden ansluter dessutom till de nyplanterade ekar som finns på Järnvägstorget. Mot den nya bebyggelsen på fastighet Karlskrona 4:74 mellan stadsboulevarden och lokalgatan planteras hybridalmor av en resistent sort som inte drabbas av almsjuka.

Det är viktigt att träden utmed boulevarden är robusta för att klara av stadsmiljön och kommande klimatförändringar. Dagvatten från stadsboulevarden leds till skärgårdsparken och till trädplaneringar utmed vägen.

Markbeläggning

Körytor inom stadsboulevarden ska ha en beläggning av asfalt med en kantsten av granit eller betongsten. Passagen mellan stationstorget och huvudaxeln förses med granit för att betona kopplingen mellan platserna och rörelsen över gatan.

Cykelvägarna i anslutning till vägen har en beläggning med asfalt. Gångbanorna i anslutning till planerad bebyggelse förses med betongplattor.

Belysning

Utmed stadsboulevarden, inom stadsbebyggelsen, fortsätter armaturen Stockholm från Ateljé Lyktan med synligt armaturhus, höga stolpar med karaktäristisk lång arm och mittenplacering. Armaturen finns idag på Pottholmen etapp 1. Armaturen ska även finnas inom stadsdelens gång- och cykelvägar samt på lokalgatan utmed järnvägen. Höjd på stolpen 9 meter.

Visionsbild över stadsboulevarden och mötet med staden. Vägen avgränsas med granitkantsten. I mitten tillkommer en grörensma som delar upp gaturummet.

Gaturum

Österleden omgestaltas till en stadsboulevard. Vägen behåller fortfarande två körfält i vardera riktning men vägrenarna tas bort. Ytan kan istället skapa större utrymme för gående och cyklister.

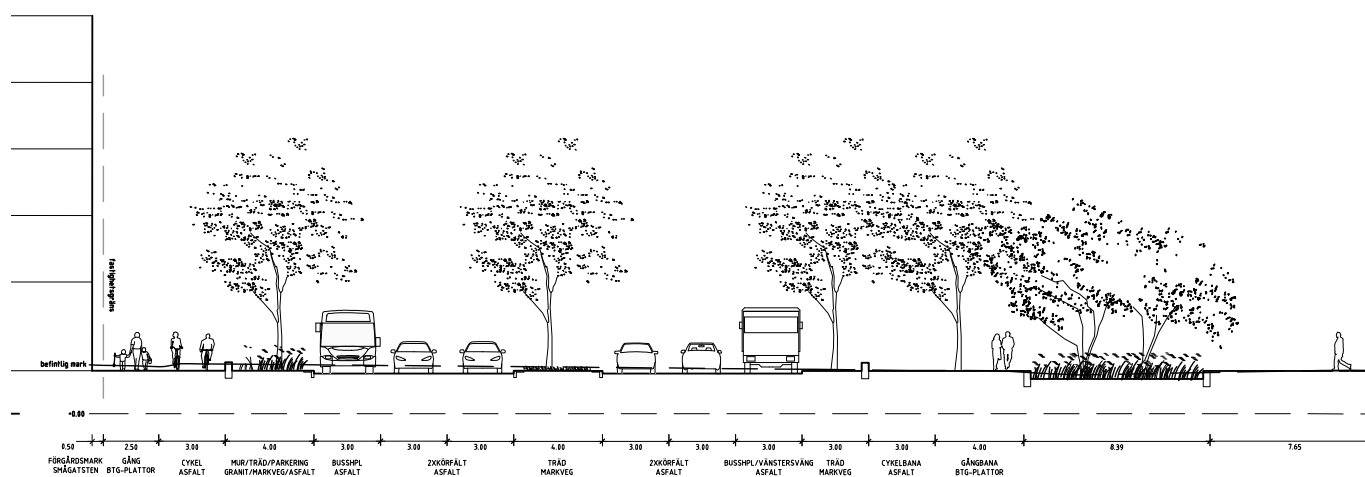
Stadsboulevardens körfält är 3,0 meter alternativ 3,2 meter med en mittremsa på 4,0 meter. Gång- och cykelvägarna väster och öster om vägen varierar mellan 5-7 meter.

Träd tillkommer utmed gatan i mitten av vägen samt utmed vägens bågiga sidor. Under träden närmast bebyggelsen föreslås en vegetationszon med låg grönsva vilket skapar ett avstånd mellan gång- och cykelväg och bilväg. Den lägre vegetationen bidrar även till ett grönare gaturum. Ytan i mitten av vägen förses även med låg vegetation vilket skapar ett grönare gaturum samtidigt som ytan hjälper till att dela upp det stora gaturummet.

Utmed stadsboulevarden finns en låg betongmur, 60 cm hög, som utgör kantskydd/ avåkningskydd utmed vägens båda sidor. Muren utgör ett skydd då Österleden utför farligt gods led. Muren skapar även ett skydd mellan gång- och cykelväg och bilväg.

Visionsbild över stadsboulevarden i höjd med stationstorget. Vägen kantas av träd i mitten samt utmed sidorna. Under träden i mitten finns även grönska vilket delar upp gaturummet.

Sektion över stadsboulevarden söder om korsningen Skeppsbrokajen.

Stationstorget

Karlskrona station med sina två flyglar utgör en nyckelbyggnad i staden. Byggnaden är ett tydligt uttryck för 1800-talets stora utveckling vad gäller teknik och kommunikation. Stationen har en bibehållen helhetskaraktär även om mycket har förändrats vad gäller detaljer och färgsättning.

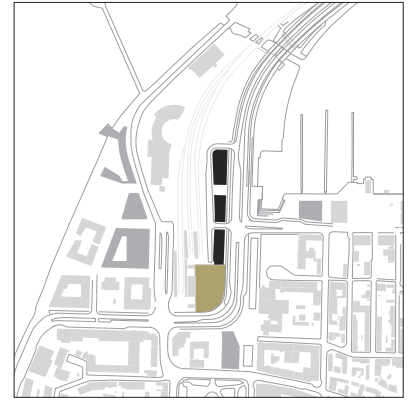
Stationstorgets nuvarande utformning tillkom i samband med Österledens anläggande då det skars av från de södra delarna av Kungsplan. Torget framför stationen fick en oklar karaktär som domineras av tillgänglighet för bilburna med en stor del parkering. Platsen framför stationen har dock tidigare varit en välgestalad plats där stationsbyggnaden tydligare framhävts och tagit plats i staden.

Karlskrona central på 1930-talet.

I anslutning till Karlskrona centralstation tillkommer ett stationstorg. Dagens trafikytor omgestaltas till ett torg med fokus på stadsmiljö samt gående och cyklister. Torget har en tydlig koppling till Kungsplan och huvudaxeln.

Gestaltungsprinciper

Stationstorget utvecklas genom att dagens trafikytor omgestaltas med fokus på stadsmiljö samt gående och cyklister. Det nya torget annonserar stationsbyggnaden på ett tydligare sätt där den gamla stationsbyggnaden bildar en fond till torget som kompletteras med ny bebyggelse i norr. Den nya bebyggelsen norr om torget placeras i höjd med centralstationens norra flygel för att skapa ett så stort torg som möjligt samtidigt som stationens alla byggnader blir väl framträdande.

På stationstorget ska de tidigare järnvägsspåren som funnits på platsen visualiseras i markbeläggningen både i bredd och läge. Spåren gick tidigare mellan Karlskrona central, utmed Kungsgatan med koppling till tunneln under torget och vidare till Marinbasen. Spåren ska inarbetas i utformningen av platsen för att synliggöra dess

tidigare syfte och att Karlskronas historia blir avläsbar. Platsen ska gestaltas för att ta hand om nivåskillnaden från den höjda Stadsboulevarden till befintliga marknivåer.

Stationstorget binds samman med huvudaxeln där den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen, stationsbyggnaden och varmbadhuset, lyfts fram genom att skapa fri vy byggnaderna emellan samt genom en omsorgsfull markgestaltning. Genom sammanhållen gestaltning och låga landmärken, stärks stadsrummet och sammanhanget tvärs stadsboulevarden samtidigt som platserna på var sida programmeras och utformas för att dra nytta av de olika väderstrecken och nya rörelsemönster. Rörelsestråket mellan Karlskrona central och centrumkärnan är viktigt där torget skapar en tydlig stadsmiljö för gående och cyklister.

Visuonsbild över Stationstorget sett från Karlskrona centralstation. Det öppna torget skapar siktlinjer mot Kungsplan och huvudaxeln med varmbadhuset och Fribergsska huset.

Aktiviteter och mötesplatser

Torget skapar öppna platser att samlas och mötas på. Intill torget föreslås lokaler i bottenvåningarna för handel och service för att skapa liv och rörelse på torget.

Grönska/ dagvatten

På Stationstorget finns grönska i form av trädplanteringar utmed Österleden. Nyttillkommande grönska i den södra delen av torget bör vara så pass stora att de på kort tid kan ge torget karaktär och skapa ett behagligt klimat.

Framför stationsbyggnaden föreslås en större plantering.

Möbler

Stationstorget ska innehålla sittmöjligheter i sol, skugga och lä. Möblerna inom Stationstorget bör bygga vidare på de möbler som idag finns inom Pottholmen.

Skyltning

Det är viktigt att arbeta vidare med en tydlig skyltning i anslutning kring stationen. Skyltningen kan med fördel vara i cortenstål som bygger vidare på temat med järnvägsspår.

Referensexempel på plantering på Stationstorget.

Visionsbild över Stationstorget och dess koppling till Kungsplan och huvudaxeln.

Markbeläggning

För att binda samman Stationstorget med huvudaxeln/Kungsplan beläggs båda platserna samt stadsboulevarden med samma markbeläggning; stenhällar och smågatsten. Passagen mellan huvudaxeln och stationstorget förses med granit för att betona kopplingen mellan platserna och rörelsen över gatan.

Det tidigare järnvägsspåret ska visualiseras i markbeläggningen både i bredd och läge. Spåren ska inarbetas i utformningen av platsen för att synliggöra dess tidigare syfte.

Gestaltningen av avåkningskydd utmed torget har en mer öppen karaktär.

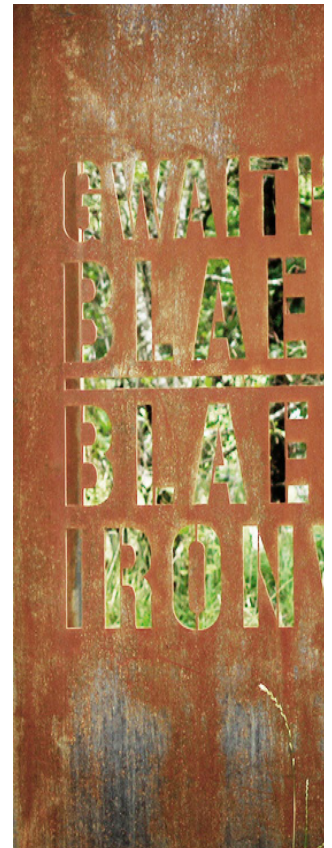
Belysning

Utmed stationstorget föreslås en armatur med lyktor och låg belysning för att skapa stämning och funktion. Lyktor passar väl in i den kulturhistoriska miljön och ger ett fint omgivningsljus till träd samtidigt som det ger ett bra ljus ner på beläggningen.

Parkeringar

I den norra delen av stationstorget finns en parkering för hämtning och lämning samt för taxi. Parkeringen ska ges samma markbeläggning som övriga torget för att upplevas som en del av torget.

Cykelparkering samlas söder om stationsbyggnaden på var sida om den södra flygelbyggnaden.

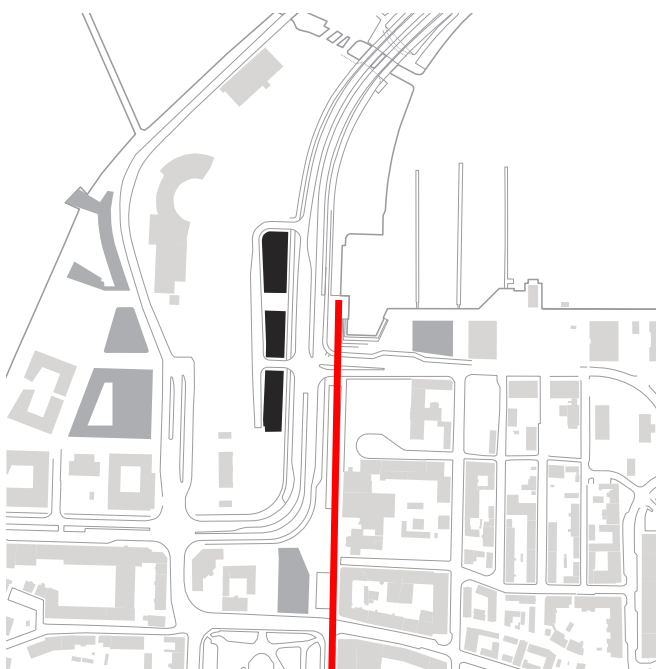
Referensexempel på skyltning i anslutning till stationen. Cortenstål tar upp samma material som de gamla järnvägsspåren.

Referensexempel på konstnärlig gestaltning av järnvägsspår som skapar en yta som kan förses med information, skyltning mm i anslutning till stationen.

Huvudaxeln

Huvudaxeln är en bärande del Karlskronas barock stadsplan. Axeln sträcker sig från Marinbasen över Stortorget till Kungsplan. Stadsplanen är en del som ingår i världsarvet Örlogsstaden Karlskrona.

Huvudaxeln i Karlskronas stadsplan.

Historiskt har axeln slutat i vattnet både i norr och söder. Allt efter som att staden vuxit har dock axelns avslut i norr vid vattnet försvunnit. Axelns koppling till vattnet och den publika karaktären bör stärkas liksom axelns tydlighet i stadsplanen.

Gestaltungsprinciper

Huvudaxelns synliggörs och definieras genom att axeln utvecklas till en urbant parkstråk från Norra Kungsgatans förlängning till Skeppsbron. Huvudaxeln förstärks med en dubbelradig trädallé utmed den nya stadsboulevarden. Allén följer samma linje som träden i Hoglands park utmed Norra Kungsgata

Axeln avslutas i en platsbildning vid Skeppsbron vilket medför att axeln omges av vatten både i norr och söder på Trossö. Det är även en återgång till det historiska förhållandet som rådde före 1971 där huvudaxeln historiskt slutat i en publik plats framför en synlig vattenspegel. Flytten av stadsboulevarden västerut

innebär att den nord-sydliga huvudaxeln i stadsplanen inte längre slutar i en trafikplats utan i en publik plats i anslutning till vattnet.

Axelns avslutas med en plats/bastionen som kliver fram norr om Skeppsbrokajen för att accentuera att axeln är överordnad den norra kajen. Platsen förses med konstnärlig gestaltning samt tydlig belysning för att betona platsen.

För att förstärka platsens historia är det viktigt att arbeta med den visuella kopplingen mellan de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna så som varmbadhuset och centralstationen. För att knyta ihop stadsrummet tvärs stadsboulevarden och för orientering på platsen föreslås att korsningen ges samma markbeläggning som järnvägstorget och huvudaxeln.

Ett släpp med trädallén framför varmbadhuset skapar skapa siktlinjer mellan stationen, varmbadhuset och Fribergskahuset.

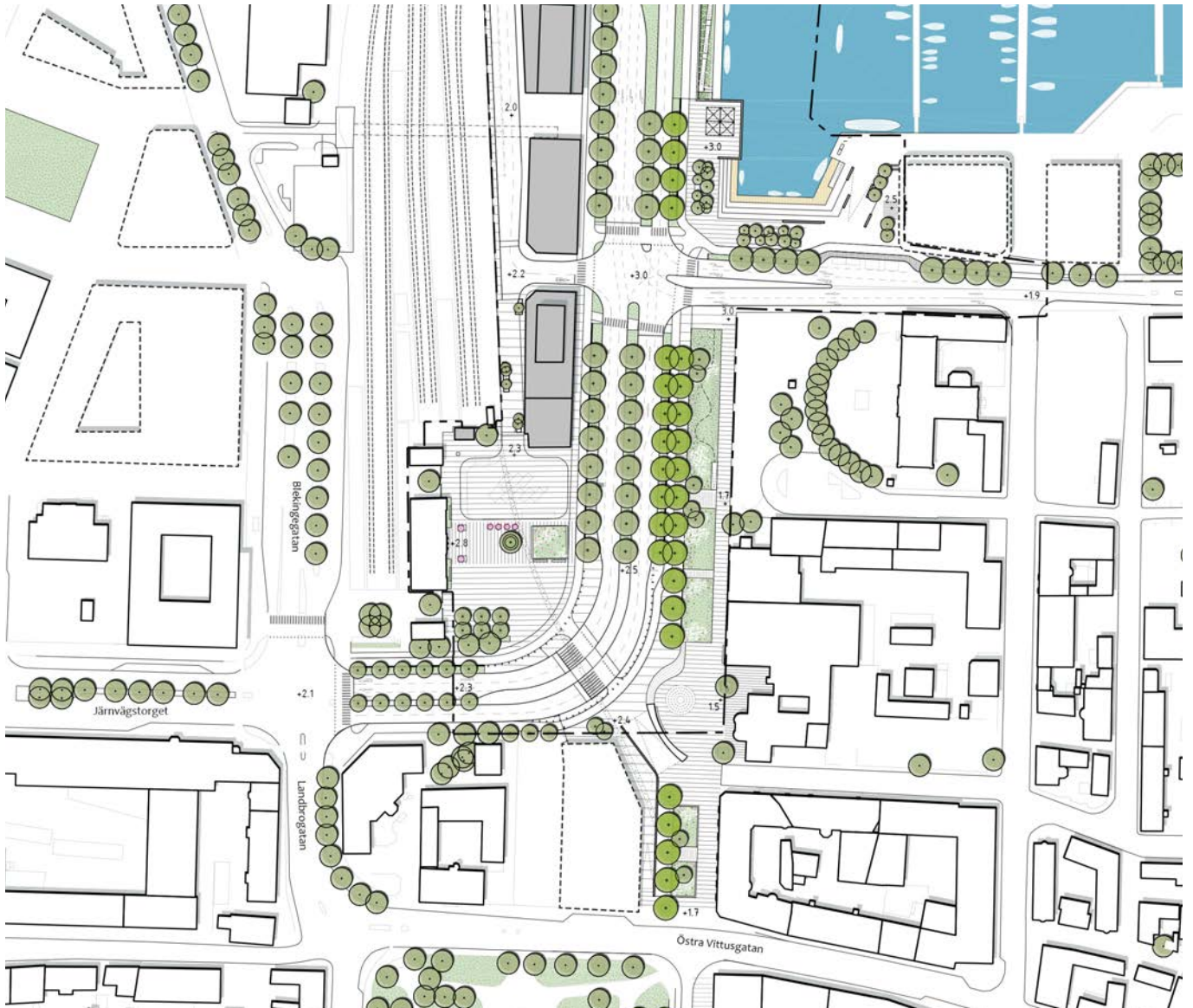
De gamla järnvägsspåren som leder från Kungsplan till tunneln under torget och Marinbasen är kulturhistoriskt viktiga och ska vara avläsbara även i den nya stadsmiljön.

Huvudaxeln ska gestaltas för att ta hand om nivåskillnaden från den höjda Stadsboulevarden till befintliga marknivåer. Marken inom huvudaxeln ligger idag lågt och är svår att höja pga befintlig bebyggelse i anslutning till platsen. Nivåskillnaden som skapas i och med att stadsboulevarden markhöjning ska integreras i huvudaxelns utformningen och vara välgestaltad och tillföra platsen värden.

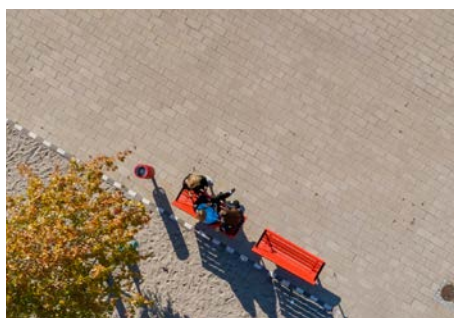
Aktiviteter och mötesplatser

Inom huvudaxeln är det viktigt att skapa mötesplatser och funktioner med olika karaktär som lockar till vistelse och rekreation vilket både ger fysisk aktivitet, främjar en hälsosam livsstil och kulturell mångfald.

Axeln föreslås innehålla olika inslag som skapar aktivitet och händelser längs vägen. Detta sker framförallt inom parkstråket. Exempel på detta kan vara olika installationer som interaktiva lekredskap, klätterbara konstverk med mera. Utemiljön ska främja en hälsosam livsstil och fysisk aktivitet.

Illustrationsplan över Pottholmen etapp 2 och huvudaxeln.

Referensbild på markbeläggning.

Referensbild på dagvattenhantering.

Visionsbild med omhändertagande av nivåskillnader.

I anslutningen till huvudaxeln planeras för publika verksamheter, service och handel i bottenvåningarna i de mest attraktiva lägena för att skapa mötesplatser, liv och rörelse.

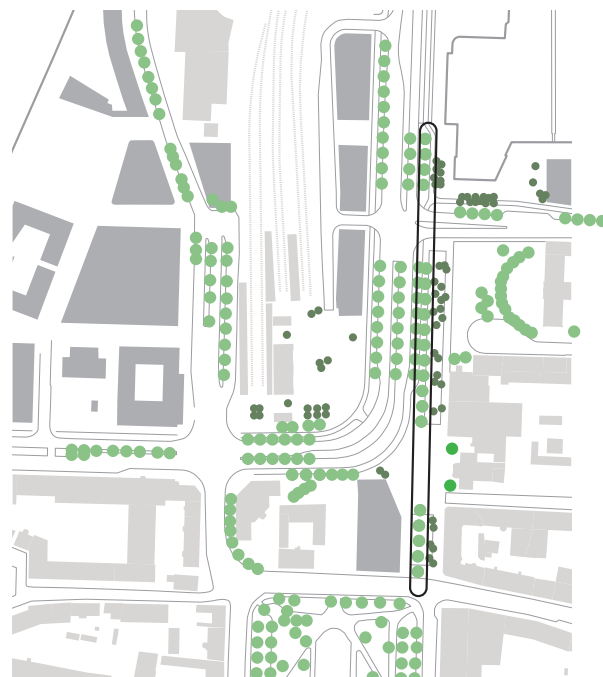
Grönska/ dagvatten

De två trädrader som utgör en direkt förlängning av lindalléerna i Hoglands park och som tydligast markerar den historiska axeln föreslås vara av lind för att skapa kontinuitet och kulturhistorisk förankring.

Inom huvudaxeln föreslås ett lågstråk med en större växtbädd för att möjliggöra omhändertagande av dagvatten. Vegetation här föreslås vara lägre för att bevara siktlinjer längs med axeln och mot havet. Inom växtbädden kan vegetationen även vara mer friare jämfört med de strikta trädraderna.

Möbler

Huvudaxeln ska innehålla sittmöjligheter i sol, skugga och lä. Sittplatser placeras längs med planteringarna inom. Möblerna inom huvudaxeln bör bygga vidare på de möbler som idag finns inom Trossös historiska miljöer.

Huvudaxeln förstärks med en dubbelradig trädallé utmed Österleden. Allén följer samma linje som träden i Hoglands park utmed Norra Kungsgatan.

Visionsbild över huvudaxeln med alléraden utmed stadsboulevarden med Inre Hamnen i norr.

Markbeläggning

Huvudaxeln ska ha en beläggning av natursten med smågatsten och granithällar. Markbeläggningen på huvudaxeln ska lyfta den kulturhistoriska platsen. Markmaterialet ska tydligt särskilja sig mot omkringliggande områden.

Huvudaxel föreslås avslutas med en plats som kläs i granit.

Passagen mellan huvudaxeln och stationstorget förses med granit för att betona kopplingen mellan platserna och rörelsen över gatan.

Belysning

Inom huvudaxeln föreslås armatur med lyktor i kombination med master med riktad belysning. Lyktor passar bra i den kulturhistoriska miljön och ger ett fint omgivningsljus till träd samtidigt som det ger ett bra ljus ner på beläggningen. Här är stolparna betydligt lägre och skalan mer intim. Masterna kompletterar belysning vid valda platser.

Ny gestaltning skapar även kontakt mellan de två platsbildningarna på var sida om den nya stadsboulevarden. Här anpassas gatubelysningen för att förstärka platsen och rörelsen tvärs gatan.

Visionsbild över huvudaxeln sett från Kungsplan med grönstråk för dagvatten, vistelse och aktiviteter.

Inre Hamnen

När Österleden flyttas mer västerut kan påldäcket tas bort och ytan utmed västra Skeppsbron kan åter bli ett utvidgat vattenområde, den så kallade Inre Hamnen.

Vid Skeppsbrokajen möter den gamla staden inom 1600-talsstadsplanen vattnet. Förr var detta platsen för handelstransporter och skärgårdstrafik. Kajen är inte en del av den täta stadsbebyggelsen, utan det är ett öppnare stadsrum med vida utblickar, vattenkontakt och maritim verksamhet. Skeppsbron hade ett indraget vattenrum vid denna plats innan Österleden tillkom på 1970-talet.

Det tidigare indragna vattenrummet vid Skeppsbron på 1950-talet.

Gestaltungsprinciper

Ett borttagande av påldäcket återskapar Skeppsbron som den huvudsakligen var före Österledens tillkomst.

Inre Hamnen ska vara ett vattenrum som man kan vistas runt och där en större båt kan komma in och vända. Hamnen blir en tydlig entréplats till staden.

Vattenrummet omges i söder av gradängar som skapar möjligheter att ta sig ner till vattnet. Gradängerna förses med sittmöjligheter. I den norra delen omges vattenrummet av trädäck.

Platsen ska gestaltas för att ta hand om nivåskillnaden från den höjda Stadsboulevarden till befintliga marknivåer. Entréplatsen till fastigheten Skeppsbron 5 i öster ska integreras i platsen. Platsens nivåskillnader tas upp med gradängar som fasas av.

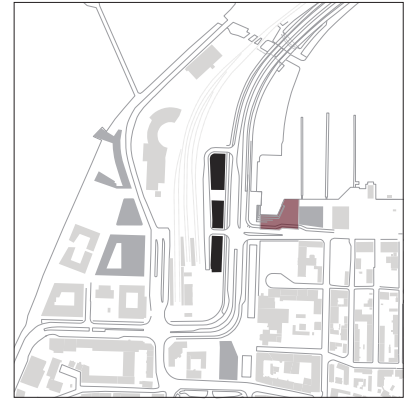
Aktiviteter och mötesplatser

Skeppsbrokajen och Inre Hamnen blir en ny entréplats till staden och omkringliggande bebyggelse. Vikten av service och handel i bottenplan.

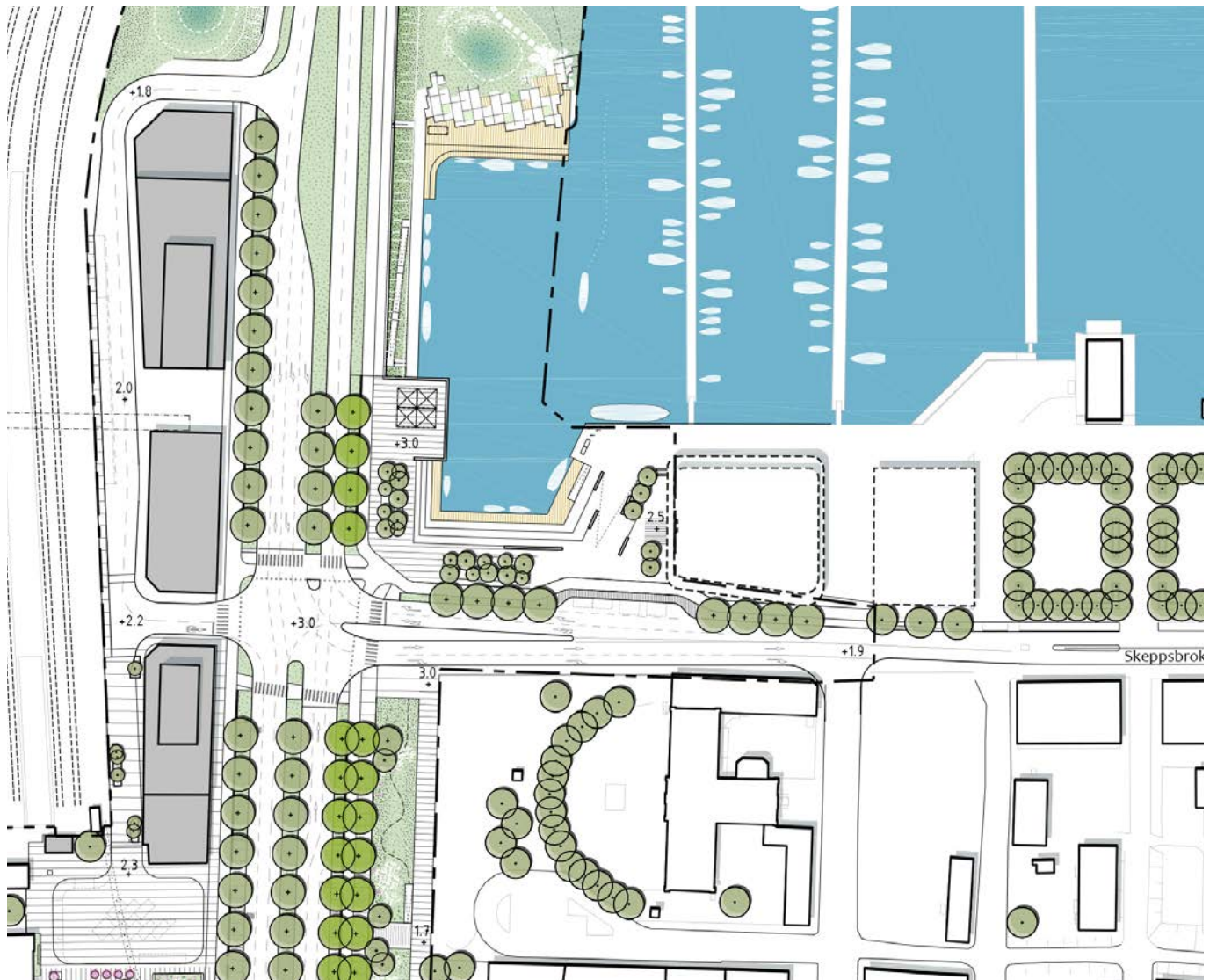
Utmed kajen anläggs platser för både vila och aktivitet. Sittplatsen utmed hamnen, både som gradängar och utmed trädäcket.

Visionsbild över Inre Hamnen med huvudaxelns avslut till vänster och gradängar utmed vattenrummet till höger.

Exempel på trädäck utmed Ihre Hamnen.

Illustrationsplan över Ihre Hamnen.

Grönska och dagvatten

Inom den Inre Hamnen tillkommer mindre karaktärsträd. Träden ska fungera i hårdgjord miljö och i grönytor, ska ha solitära egenskaper dvs karaktärsdrag som tex blomning, höstfärger, säreget växtsätt, säregen bladform samt olika storlek. Det är dock inte lika viktigt med flera solitära egenskaper hos varje art.

Allén utmed gatan Skeppsbrokajen föreslås flyttas ut längs gatans nya sträckning. I övrigt tillkommer trädplanteringar inom kajtan.

Möbler

Gradängerna runt vattenrummet föreslås vara i betong med en sittyta av trä. Som komplement till dessa sittplatser föreslås även soffor med ryggstöd inom kajtan.

Referensbild på delvis träklädda gradängar som skapar sittplatser.

Markbeläggning

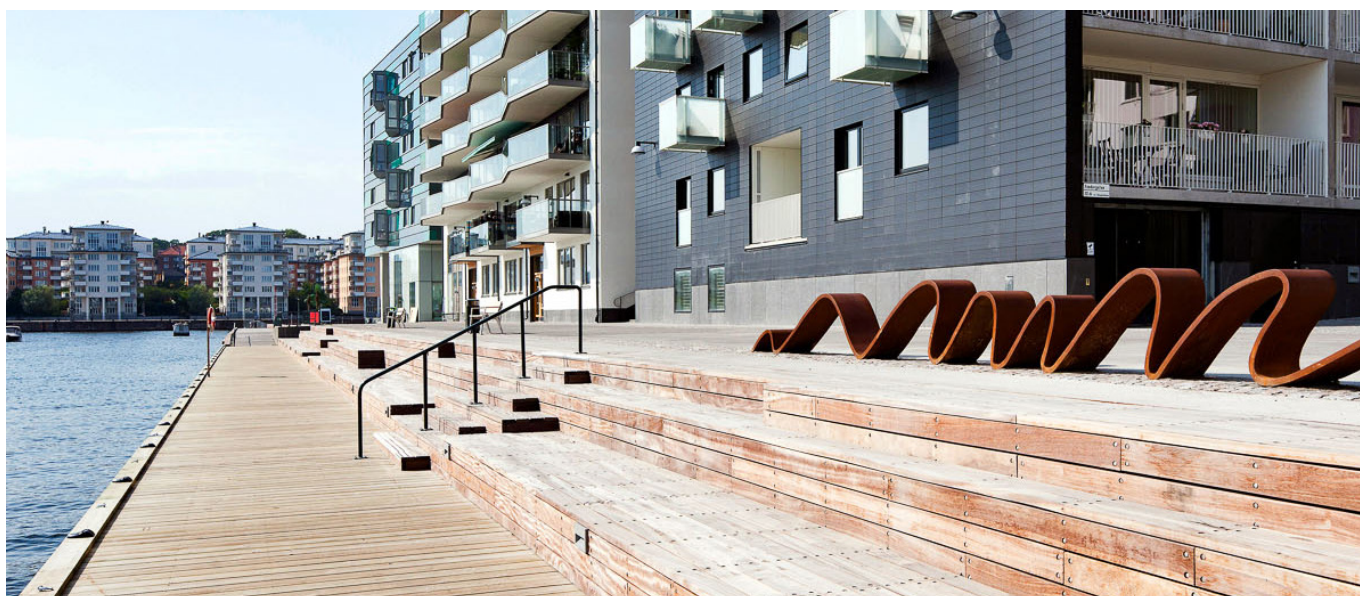
Områdets markbeläggning föreslås bygga vidare på den karaktär som övriga Skeppsbrokajen, dvs betongsten, smågatsten samt asfalt. Områdets markbeläggning ska skilja sig tydligt mot huvudaxeln.

Belysning

Armaturen inom Inre Hamnen bygger vidare på den belysning som idag finns inom Skeppsbron/ Stadsmarinan dvs master och pollare.

Referensbild på trädeck utmed vattnet med trappasittplatser.

Referensbild på trappa ner mot vattnet.

Visionsbild över Inre Hamnen med huvudaxelns avslut i en plattform, gradängder utmed vattnet, ny vegetation och ny bebyggelse inom Karlskrona 4:74, den gamla bangården.

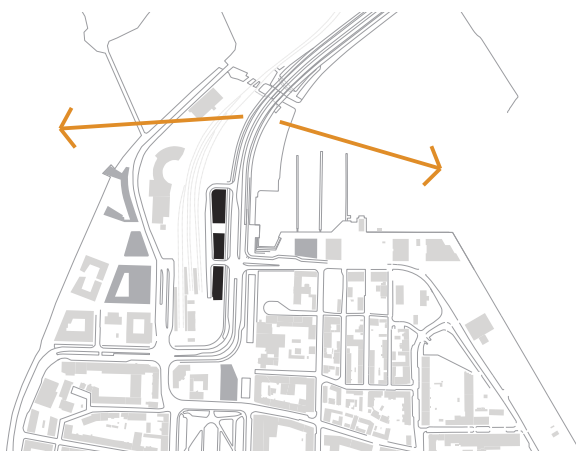
Skärgårdsparken

Karlskronas är en stad byggd på öar och holmar i skärgården. Vattnet mellan Pottholmen och Pantarholmen är ett spår av den historiska topografin. Det finns ett kulturhistoriskt värde av att öarna kan utläsas.

De norra delarna av Pottholmen etapp 2 utvecklas till en skärgårdspark och en dagvattenpark. Parken möjliggörs i och med parallellförflyttningen av nuvarande Österleden. Skärgårdsparken är den största offentliga platsen inom Pottholmen etapp 2.

Gestaltungsprinciper

Det öppna parkområdet med låg skärgårdsvegetation tydliggör övergången mellan Pantarholmen och Trossö på ett tydligare sätt samt bevarar viktiga utblickar över vattnet och mot kruthuset och de inre befästningarna.

Den öppna skärgårdsparken bidrar till att bibehålla viktiga siktlinjer ut över havet

Skärgårdskaraktären har tydlig inspiration från Karlskrona skärgård och bygger vidare på Karlskronas historia där staden är uppbyggd på flertalet öar.

Parken ska upplevas som en sammanhängande yta trots att Österleden går igenom området. Den västra sidan av parken föreslås få en större betoning på ytor som tar hand om dagvatten med fördröjningsdammar. Ytan utformas inte för direkt vistelse inom området. Marken har en flack lutning norrut.

Den östra sidan av skärgårdsparken utvecklas med en tydligare karaktär av rekreations- och vistelseytor även om även denna del av parken även ska ta hand om

dagvatten. Genom området sträcker sig ett rekreativt stråk. Utmed vattnet tillkommer punktvisa platser för nära vistelse vid havet med bryggor och stenhällar. Områden däremellan är mer alldagligt utformade. Marken har en flack lutning mot vattnet i öster.

Skärgårdsparken ligger på lägre marknivåer än Österleden. Detta för att bland annat möjliggöra ett omhändertagande av dagvatten.

Aktiviteter och mötesplatser

Inom den östra delen av skärgårdsparken skapas attraktiva rörelsestråk med platser som lockar till vistelse och rekreation året om vilket både ger fysisk aktivitet, främjar en hälsosam livsstil och kulturell mångfald.

Grönska och dagvatten

Skärgårdsparken föreslås utvecklas med en tydlig karaktär av växter med inspiration från det öppna skärgårdslandskapet dvs låg vegetation, gräs och vass tillsammans med klippvallar och stenar. Låga växter inom området bibehåller utblickar ut över vattnet.

Parken ska innehålla en stor artrikedom för att öka antalet biotoper och främja den biologiska mångfalden. Vegetationen ska vara fin både på långt och kort håll.

Inom den västra sidan av skärgårdsparken föreslås tre större fördröjningsdammar för dagvatten från Österleden och den västra sidan av Pottholmen etapp 2. I den östra sidan av parken utformas ängsytorna för att ta emot dagvatten från Österleden.

Möbler

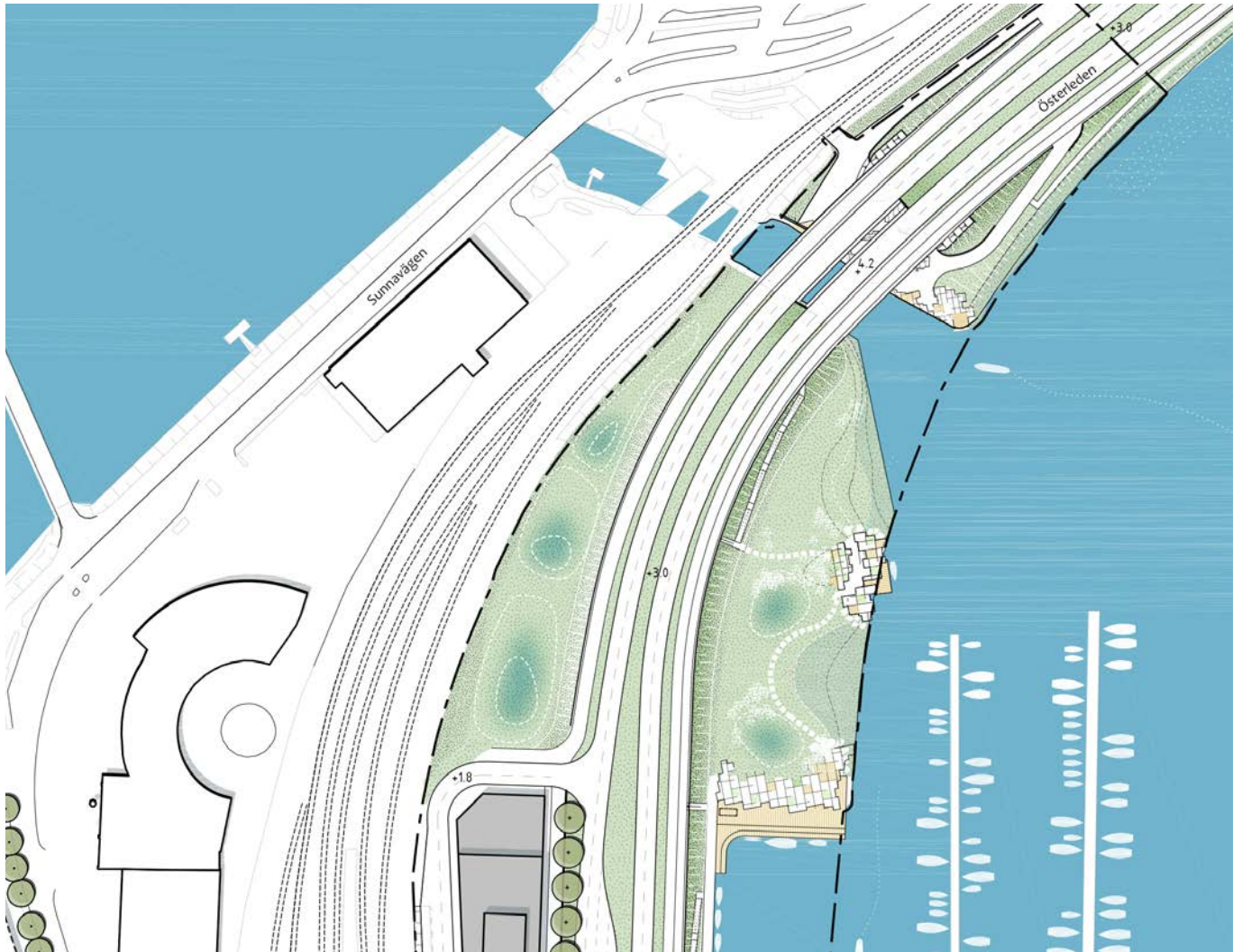
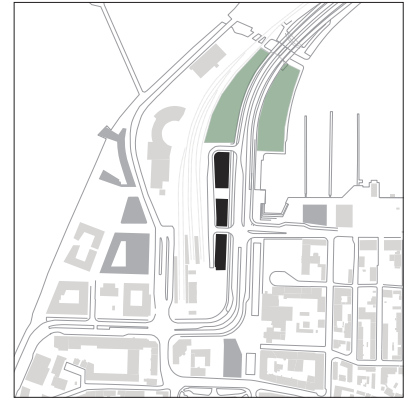
Den östra delen av parken ska innehålla sittmöjligheter.

Markbeläggning

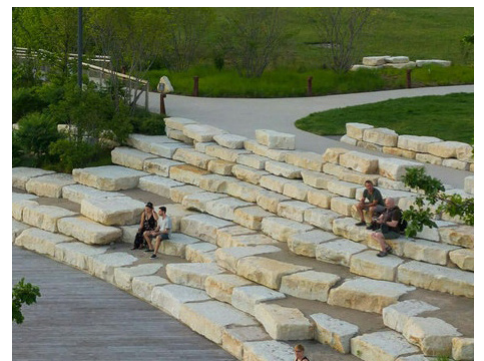
Inom skärgårdsparken föreslås gångstråk av grus.

Belysning

Belysningen ska vara låg och utformas så att utsikten över vattnet bevaras och ljusbarriärer undviks.

Illustrationsplan över Pottholmen etapp 2 med fokus på skärgårdsparken.

Referensbilder med trädäck och stenhällar utmed vattnet inom skärgårdsparken.

Pottholmskanalen

Övergången mellan Pantarholmen och Trossö är idag otydlig då vare sig vattenområdet eller bron annonserar övergången mellan öarna på ett tydligt sätt.

Ny bro över Pottholmskanalen

När Österleden flyttas västerut behövs en ny bro mellan Pantarholmen och Trossö. Men den nya bron finns möjlighet att vidareutveckla platsen vid Pottholmskanalen för att förstärka upplevelsen av stadens entré och att Karlskrona är en stad uppbyggd på flera öar.

Gestaltungsprinciper

Den nya bron ska annonsera sig för förbipasserande i såväl bil, cykel, till fots eller båt. Bron föreslås höjas upp något för att skapa en tydligare övergång mellan Pantarholmen och Trossö. Den lätt välvda bron skapar en tydlig gestaltning samtidigt som det manifesterar övergången mellan öarna. Nivåskillnaden gör sig lätt påmind när du rör dig över bron.

Höjningen av bron och dess siluett kan skapa ett nytt visuellt landmärke som skapar en välgestaltad entré och intressant förbindelse mellan Pantarholmen och Trossö. Brons arkitektur kan även skapa ett landmärke som stärker den visuella kontakten med vattnet och upplevelsen av vattenrummen på var sida om Pottholmskanalen.

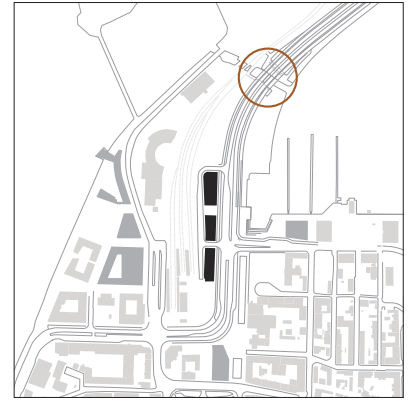
Den nya bron ska ha en smäcker profil ut mot vattnet. Bron ska vara lågmäld för att inte konkurrera med vare sig riksintresset för kulturmiljövård eller världsarvet. Inga höga delar som sticker upp ovan bron bör förekomma.

Bron över Pottholmskanalen gestaltas som två separata broar, en i vardera köriktning, för att skapa ett ljussläpp till underliggande gång- och cykelpassage men även för att öka vattenkontakten över Pottholmskanalen.

I samband med den nya bron över Pottholmskanalen utökas vattenområdet vid Brohålan något för att skapa

Tidig visionbild över Pottholmen etapp 2 med en ny bro över Pottholmskanalen.

ett bredare vattenrum som tydligare betonar övergången mellan de olika öarna.

Belysning

Den nya bron ska ljussättas för att lyfta platsen och dess arkitektur. Men rätt belysning kan bron bli ett landmärke även under dygnets mörka timmar.

Referensbild på en något upphöjd bro.

Referensbild på en något upphöjd bro där belysningen lyfter fram bronns gestalt.

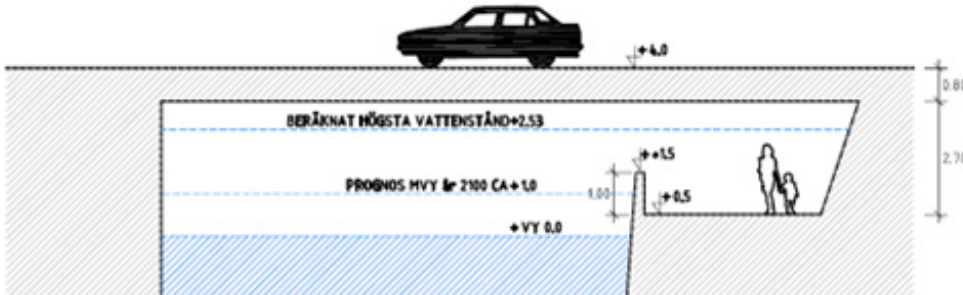
Ny gång- och cykelpassage

I samband med en ny bro över Pottholmskanalen finns möjlighet att skapa bättre förbindelser för gående och cyklister mellan Pantarholmen och östra sidan av Österleden. Gång- och cykeltunneln under järnvägen förlängs under hela Österleden.

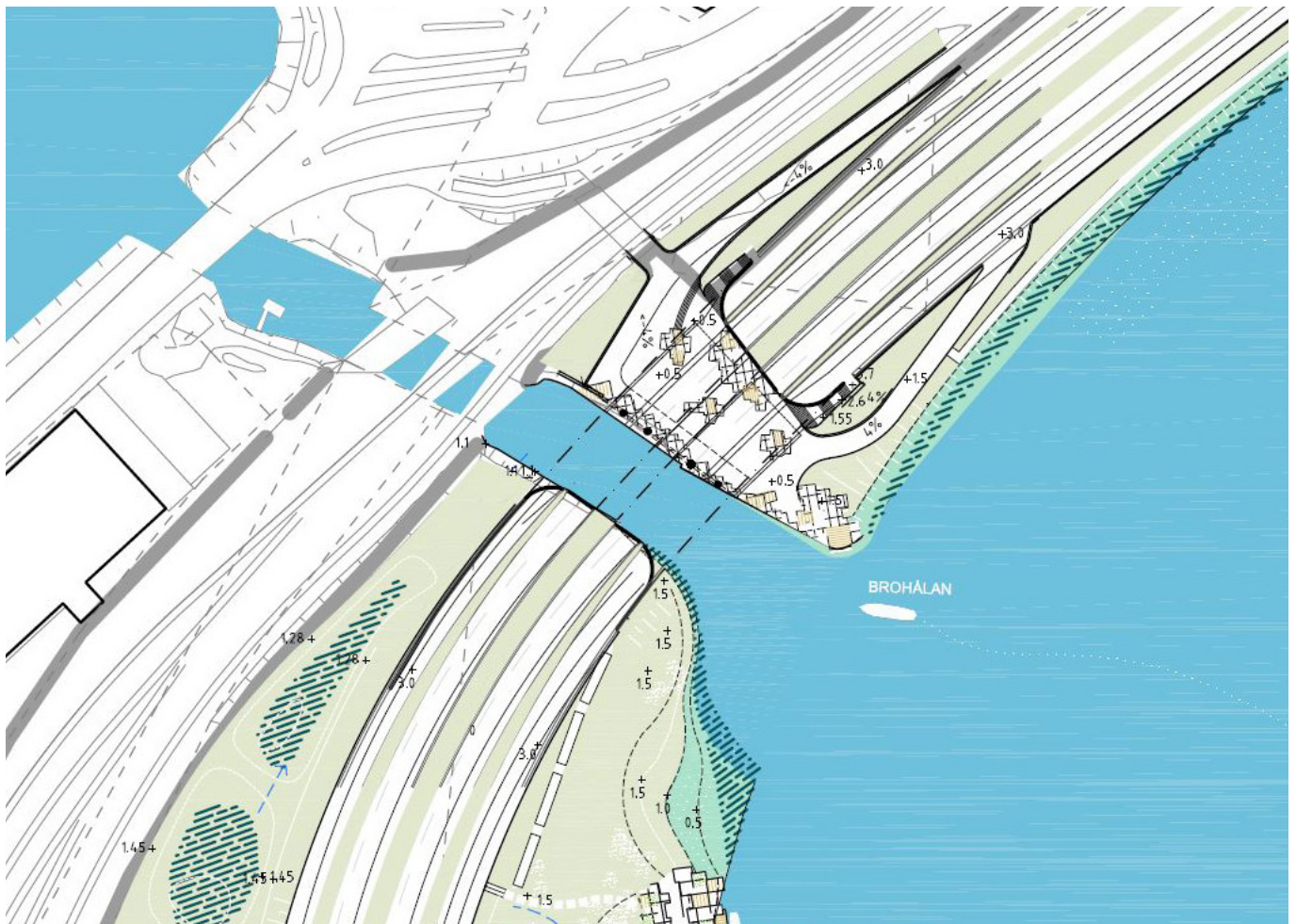
Gång- och cykelpassagen placeras utmed Pottholmskanalens norra sida vilket möjliggör vattenkontakt längs med tunneln.

Bron över Pottholmskanalen delas upp i två broar för att möjliggöra ljusinsläpp till passagen. Ljusinsläppet bidrar till ökad trygghet och orienterbarhet.

Ytan under bron breddas upp för att skapa öppenhet, en god överblick samt siktlinjer från befintlig gång- och cykeltunnel under järnvägen ut över havet. Det är viktigt att arbeta med ytan under vägen för att skapa en så trygg tunnel som möjligt. Nedgång till passagen sker från ramper norrifrån samt även från trappor ner från Österleden.

Skiss över ny gång- och cykelpassage under Österleden i höjd med Pottholmskanalen.

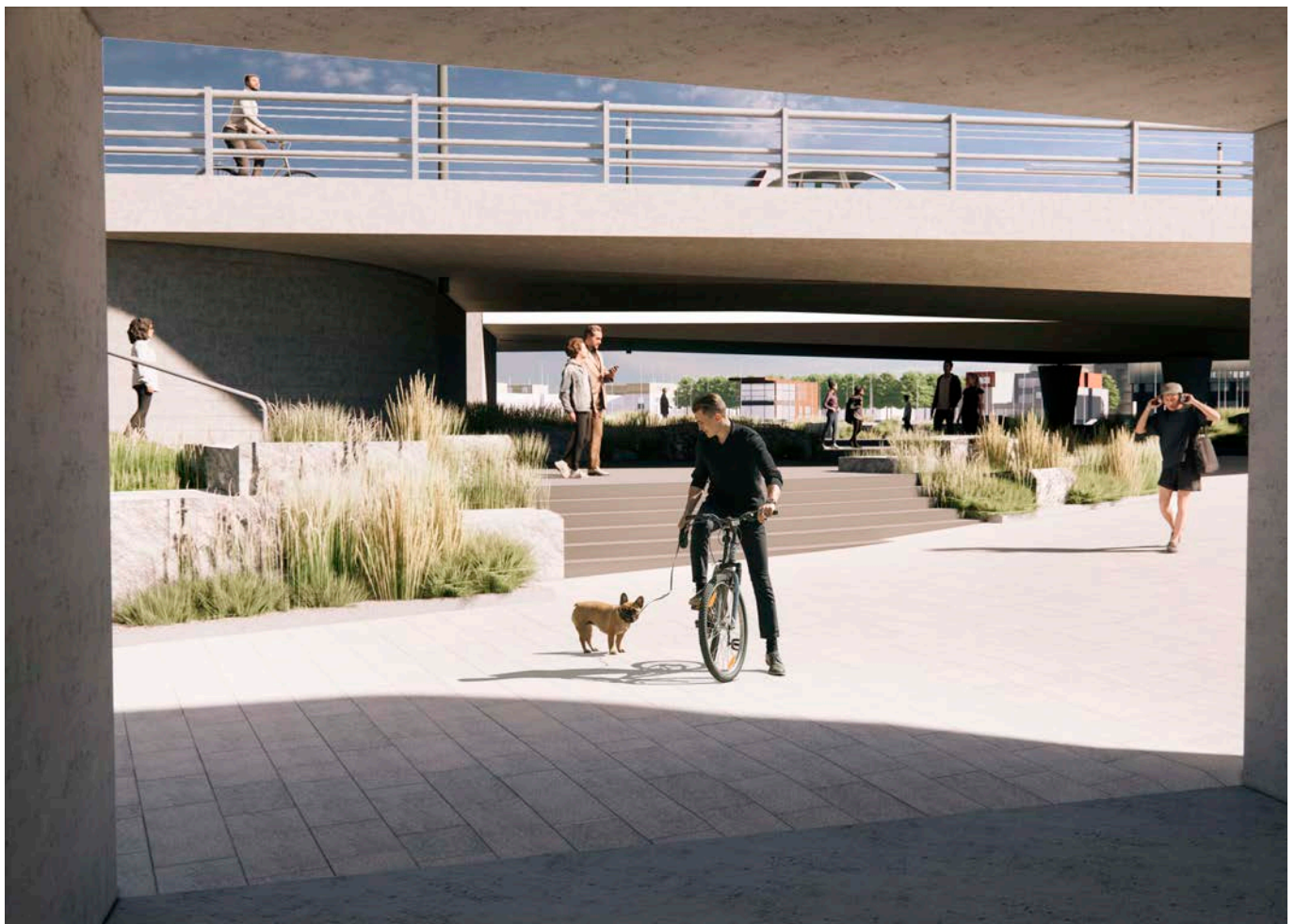
Ny gång- och cykelpassage under Österleden, norr om Pottholmskanalen. Det utvidgade rummet under bron skapar siktlinjer från befintlig tunnel under järnvägen ut över vattnet. Luftighet och ljus bidrar till att skapa en trygg miljö under bron.

Längs med vattnet tillkommer en mur som säkerställer vattennivån utmed kanalen.

Befintlig gång- och cykeltunnel under järnvägen förbättras för att skapa en ljusare och trivsammare gång- och cykeltunnel.

Belysning

Den nya gång- och cykelpassagen ska ljussättas för att lyfta fram platsen och skapa trygghet.

Vy från gång- och cykeltunneln under järnvägen som visar den nya passagen under Österleden. Ytan under bron breddas upp för att skapa öppenhet, en god överblick samt siktlinjer från befintlig gång- och cykeltunnel ut över havet.

Lokalgatan/ Landbron

Öster om järnvägen tillkommer en ny lokalgata parallellt med järnvägen. Gatan ansluts till stadsboulevarden för södergående trafik norr om planerad bebyggelse samt via en fyrvägskorsning i korsningen stadsboulevarden/Skeppsbrokajen.

Lokalgatan följer den tidigare Landbrons sträckning. Landbron var den historiskt viktiga entrén landvägen till Trossö. Efter att Österledens byggdes på 1970-talet och det utökade antalet spår kom Landbrons sträckning att suddas ut. Det finns idag inga synliga spår i stadsbilden av den gamla infartsvägen Landbron. Vägens sträckning motsvaras dock inom planområdet av fastigheten Karlskrona 3:5.

Gestaltungsprinciper

Lokalgatan ska präglas av en stark offentlig karaktär med verksamheter i bottenvåningarna och entréer mot gatan.

Gatan har trottoarer på bägge sidorna av vägen. Den södra delen av gatan, i anslutning till stationstorget, utformas som en gårdsgata. Detta för att betona att bilarna färdas på de gåendes villkor då gatan har en smalare sektion och funktion kopplad till stationsområdet.

Lokalgatan ligger på en lägre marknivå än stadsboulevarden. Gatan är som högst vid stationstorget och sluttar sedan mot norr och skärgårdsparken.

Utmed busshållplatserna för ersättningstrafiken för tåg behövs ett plank mellan järnvägsspår och parkering. Planket ska vara genomsiktligt mellan byggrätter utmed lokalgatan för att inte bryta viktiga siktlinjer.

Aktiviteter och mötesplatser

Det är av stor vikt av service och handel i bottenplan för att skapa liv och rörelse utmed gatan.

Längs med gatan finns plats för ersättningsbussarna vid inställt tåg.

Grönska och dagvatten

Ingen trädplantering ryms inom gatusektionen. Med fördel kan bebyggelse utmed lokalgatan ha gröna fasader.

Dagvatten från lokalgatan och stationstorget ska ledas utmed gatan till dagvattenparken i norr. Gatan är höjdsatt för att klara ett självfall för dagvattnet.

Möbler

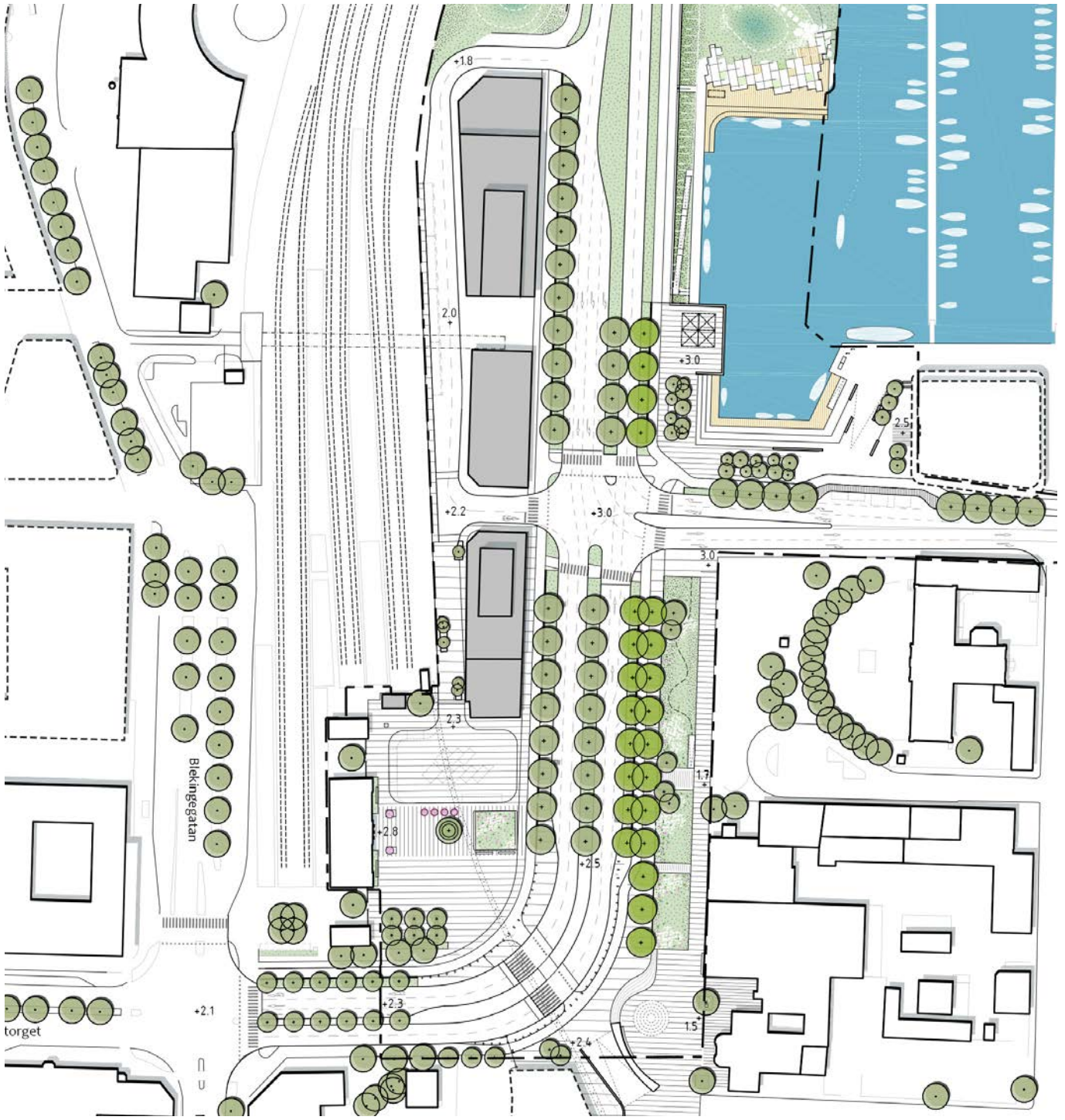
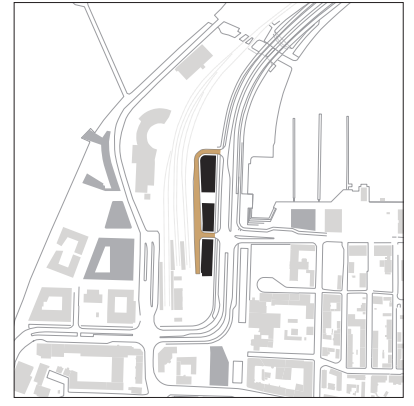
I anslutning till ersättningsbussarna behöver det finnas bänkar/ soffor. Möblerna bör vara moderna och bygga vidare på möblerna som finns inom Pottholmen etapp 1.

Markbeläggning

Lokalgatan förses med asfalt med kantsten i granit. Gångbanor förses med betongplattor.

Belysning

Utmed lokalgatan fortsätter armaturen Stockholm från Ateljé Lyktan som även finns inom lokalgatorna på Pottholmen etapp 1.

Lokalgatan/ Landbron parallellt med järnvägen utgör infart till stationen och den nya bebyggelsen inom det gamla bangårdsområdet.

Bebyggelse och arkitektur

Bebyggelseprinciper

I detta avsnitt redovisas utformning av bebyggelse som ligger på kvartersmark och som ska anläggas av en exploatörer. Utformningen av byggnaderna ska följa de stadsbyggnadsprinciper som framgår av gestaltningsprogrammet. Inom Pottholmen etapp 2 föreslås ny bebyggelse inom fastigheten Karlskrona 4:74, det tidigare bangårdsområdet.

Förstärka stadsplanen

Bebyggelsens struktur är planerad för att förhålla sig till stadsrummet och Trossös rutnätsplan genom att ta upp riktningar från den befintliga stadsstrukturen och förstärka den. Byggnaderna ska förhålla sig till platsen och stadsplanens kulturvärden på ett högkvalitativt sätt. De nya byggnaderna ska med sin volym tillföra och stärka barockplanens värden.

Särskild omsorg bör läggas vid mötet med de allmänna platserna.

Stadsmässig bebyggelse

De nya kvarteren ska utvecklas med en stadsmässig bebyggelse som bidrar till att skapa en ny entré till Karlskrona. Bebyggelsen ska placeras utmed gator och torg för att skapa ett tydligare och mer stadsmässigt gatrum utmed den nya stadsboulevarden.

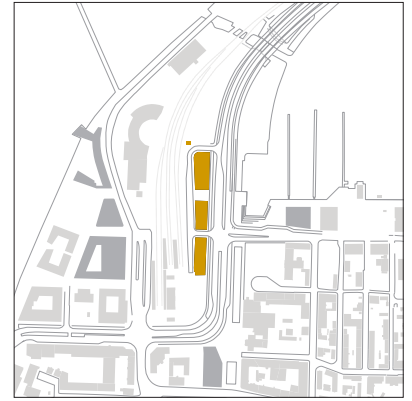
Husen ska placeras i gatuliv utmed stadsboulevarden vilket ger gatan ett tydligt gatrum samt bygger vidare på Trossös rutnätsplan. Husens placering mellan Österleden och järnvägen samt annonslägen i norr och söder medför att bebyggelsen inte har några baksidor.

I höjd mellan byggrätt 1 och 2 (sett norrifrån) tillkommer ett möjligt läge för en gångbro över järnvägen. Brons anslutning till Pottholmen etapp 2 kan med fördel integreras med bebyggelsen.

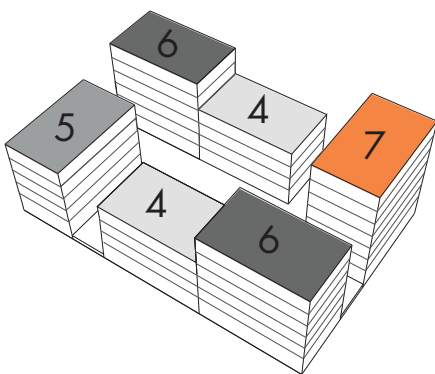
Ett av stadens kännetecken är en mångfald av målpunkter och aktiviteter. Kommersiellt attraktiva lokaler för service och verksamheter som vänder sig till allmänheten är viktiga inslag i de nya kvarteren. I första hand koncentreras dessa lokaler till de mest centrala stråken och strategiska platser så som Stationstorget, huvudaxeln och Inre Hamnen samt hörnlägen.

Illustrationsplan över Pottholmen etapp 2 med fokus på bebyggelsen inom Karlskrona 4:74.

Variation i skala och volym

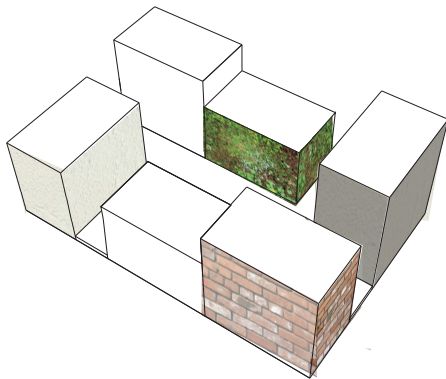
Bebyggelsen på Pottholmen etapp 2 föreslås i varieras för att förstärka områdets topografi och inte konkurrera med Trossö eller Pantarholmens bebyggelse. Byggnadernas höjder ska anpassas för att skapa en variation inom kvarteret och i området. Höjden på bebyggelsen ska vara väl anpassad mot omgivande bebyggelse (och höjden på bebyggelsen ska vara lägre i söder och norr).

För en variationsrik stadsmiljö skall varje byggnad gestaltas så att den blir avläsbar. Lägre byggnader föreslås delas upp ytterligare. Det kan tex göras med olika fasadmaterial, fasadnyans, fönstersättning mm. I vissa lägen där byggnader har en viktig placering i staden såsom fondmotiv eller hörnmotiv kan större gestaltungsprinciper vara motiverade.

Referensbilder på bebyggelse med olika skala.

Varierande arkitektur & gestaltning

Formspråket på den nya bebyggelsen ska vara varierat där fasadutformning, byggnadsvolymer och färgsättning bidrar till att skapa en variation av den byggda miljön. Varje byggnad ska ges en egen identitet med flera avläsbara byggnadsvolymer. Samtidigt som är viktigt med en variation i bebyggelsemiljön ska området kunna läsas ihop.

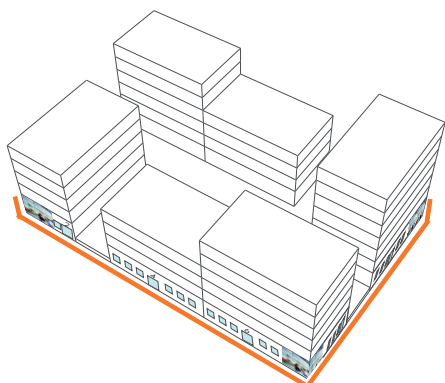
De nya byggnaderna inom Pottholmen etapp 2 ska gestaltas med mycket hög arkitektonisk kvalitet. Husen ska ha en bearbetning och en detaljering för att fungera i de större stadsrummen och på nära håll. Gestaltningen ska avspegla de krav som ställs på modern byggnation samtidigt som byggnaderna ska spegla nutid, nya livsmönster och aktuella frågor som till exempel klimatpåverkan och energianvändning. Gröna fasader förbättrar ljudmiljön och luftkvaliteten samt bidrar till att annonsera området som en hållbar stadsdel. Gaveln på byggrätten i norr mot skärgårdsparken samt gaveln på byggrätten i söder mot stationstorget ska ägnas särskilt stor omsorg. Vidare krävs att byggnaderna tillför staden höga värden. Byggnaderna ska vara inspirerande och lockande interiört och exteriört.

Takens potential kan användas för gemensamma och privata terrasser, odlingar och planteringar, gröna tak som fördröjer dagvatten mm. Ett varierat taklandskap bidrar också till stadsdelens varierade uttryck. Därför kan taken utformas både platta och lutande och för att ta tillvara solenergi. De tekniska anläggningarna ska inarbetas i gestaltningen och ingå i den upplevda byggnadsvolymen.

Referensbilder på olika typer av arkitektur.

Fokus på bottenvåningen

Särskild omsorg ska läggas på bottenvåningens utförande. Kvaliteten i materialval och detaljhantering ska vara extra hög i de delar som upplevs i ögonhöjd och mot de offentliga rummen.

Fasaderna bör vara öppna framförallt i bottenvåningen. Byggnadernas bottenvåningar ska möjliggöra etablering av kommersiella verksamheter i attraktiva lägen med högre takhöjd. Minst hälften av bottenvåningarna ska innehålla publika lokaler. Detta för att skapa en levande stadsdel och för att stärka kopplingen mellan Trossö, Pottholmen och ett framtida Hattholmen.

För att skapa trygghet i stadsdelen och variation i gaturummen placeras entréerna mot gatorna. Detta bidrar till rytm i gaturummet och entréerna fungerar som lyktor under de mörka årstiderna. Trapphusen ska vara genomgående och utformade på ett sätt så att det är lätt att se vad som finns både ute och inne.

Byggnaderna saknar en tydlig baksida då de omges av allmän plats. Utformningen av eventuella dörrar till komplementutrymmen och varuinlastning ska ges speciell omsorg.

Uteserveringar, skyltar och markiser ska följa de riktlinjer som finns i stadsmiljöprogrammet som tagits fram av Karlskrona kommun.

Referensbild på en levande bottenvåning.

Riktlinjer för bebyggelseutformning

- Hög ambitionsnivå på arkitektonisk detaljutformning och materialval som fungerar både i de större stadsrummen och på nära håll
- Variation i skala, material och kulör likt övriga staden
- Varje kvarter ges en egen identitet med flera avläsbara byggnadsvolymer
- Särskild omsorg kring utformning av bottenvåningen
- Extra höjd i bottenplan i attraktiva lägen för kommersiell service.
- Tydliga och genomgående bostadsentréer
- Sunda, emissionsfria och fuktbeständiga byggnadsmaterial samt resurseffektiva lösningar.
- Utnyttja takens potential

Mindre byggnader

Inom Pottholmen är det viktigt att all ny bebyggelse gestaltas väl. Detta gäller även mindre byggnader så som transformatorstationer och pumpstationer vilka fyller en viktig funktion i staden.

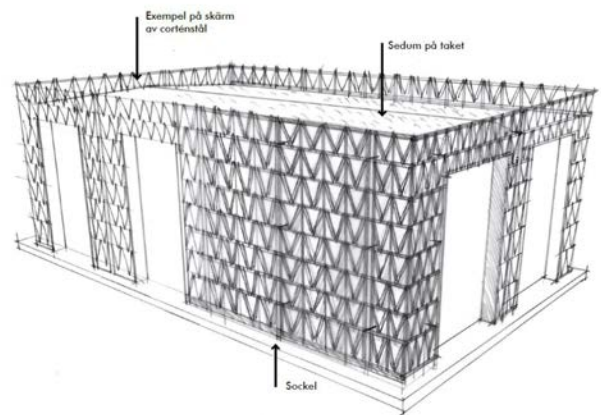
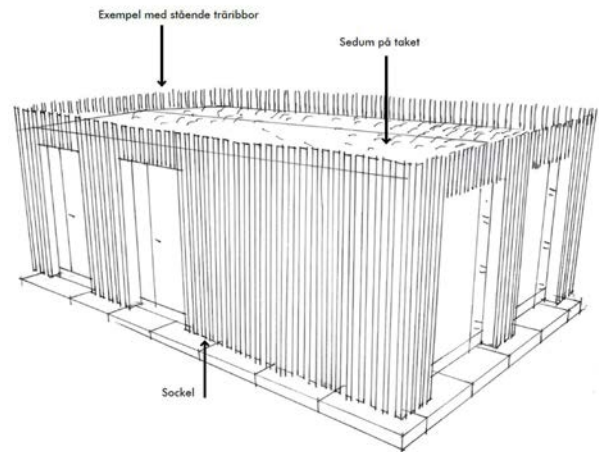
Inom Pottholmen etapp 2 föreslås en transformatorstation i den norra delen av stationstorget. Det är av stor vikt att byggnaden får en omsorgsfull gestaltning.

Karlskrona kommun har tillsammans med Affärsverken tagit fram ett gestaltningsprogram för små installationsbyggnader- transformatorstationer.

Utgångspunkten är den standardiserade prefabstationen som får en platsanpassad utformning i form av en yttre skärm. Skärmen ger den utpräglad funktionella byggnaden en karaktär som tillför något till stadsmiljön.

Byggnaden kan kläs med olika typer av skärmar, trä, corténplåt respektive rostfri plåt. Allt beroende vart den placeras.

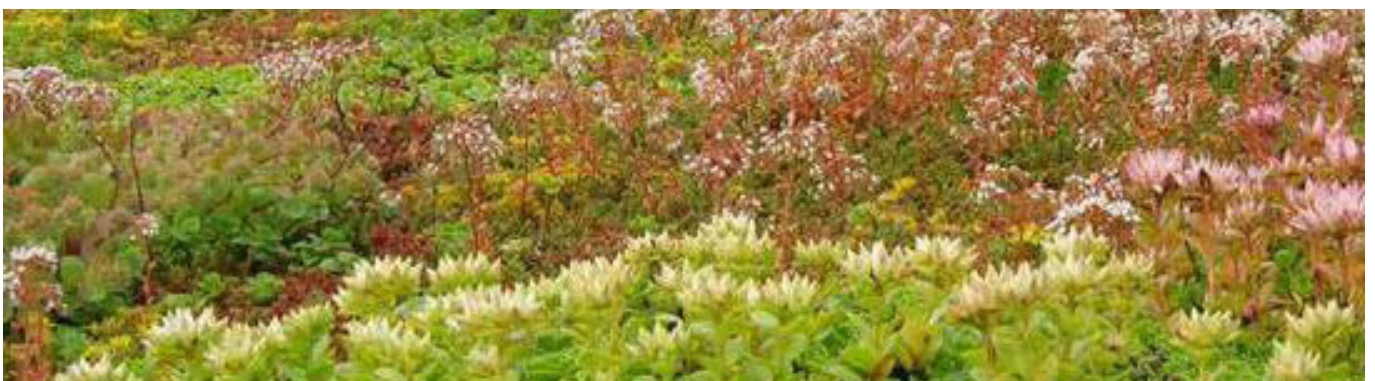
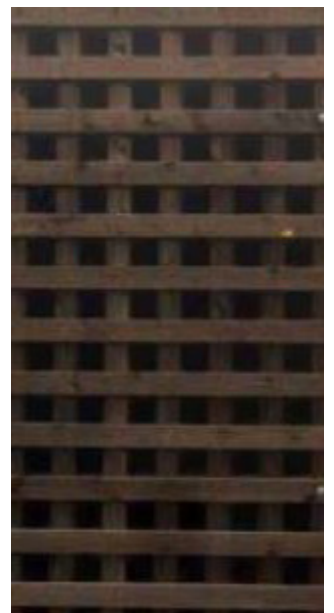
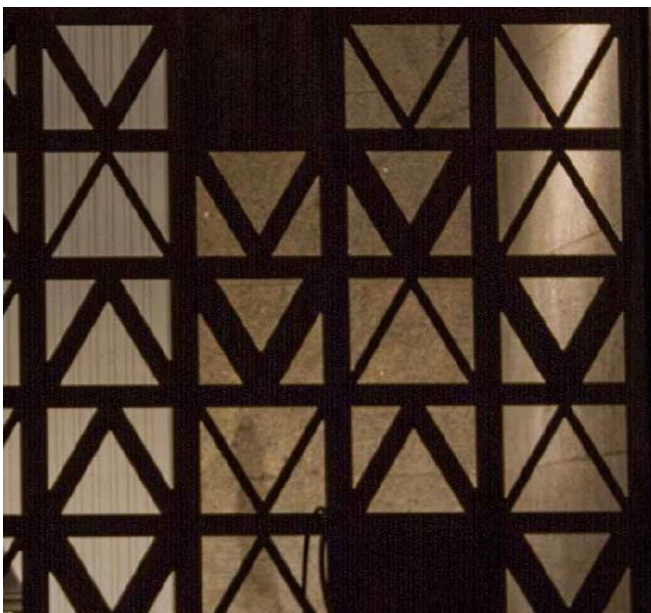
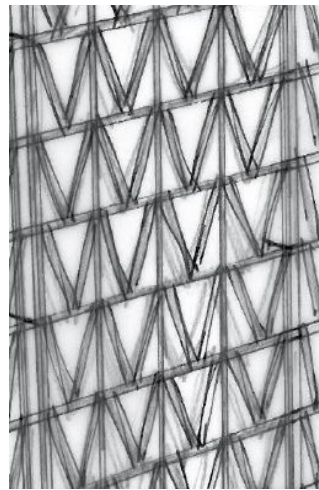
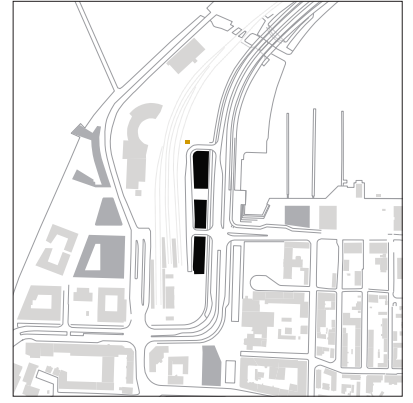
Förutom fasadmateriäl är det även viktigt med takmaterial, belysningen, soffor/ bänkar, påkörningskydd, skyltar och klängväxter.

Referensexempel på gestaltning av transformatorstationer på Pottholmen etapp 1.

Referensexempel på gestaltning av transformatorstationer vid Kilströmskaj.

Referensexempel på olika gestaltning av transformatorstationer med träribbor, rostfri plåt, corenstål och vegetation.

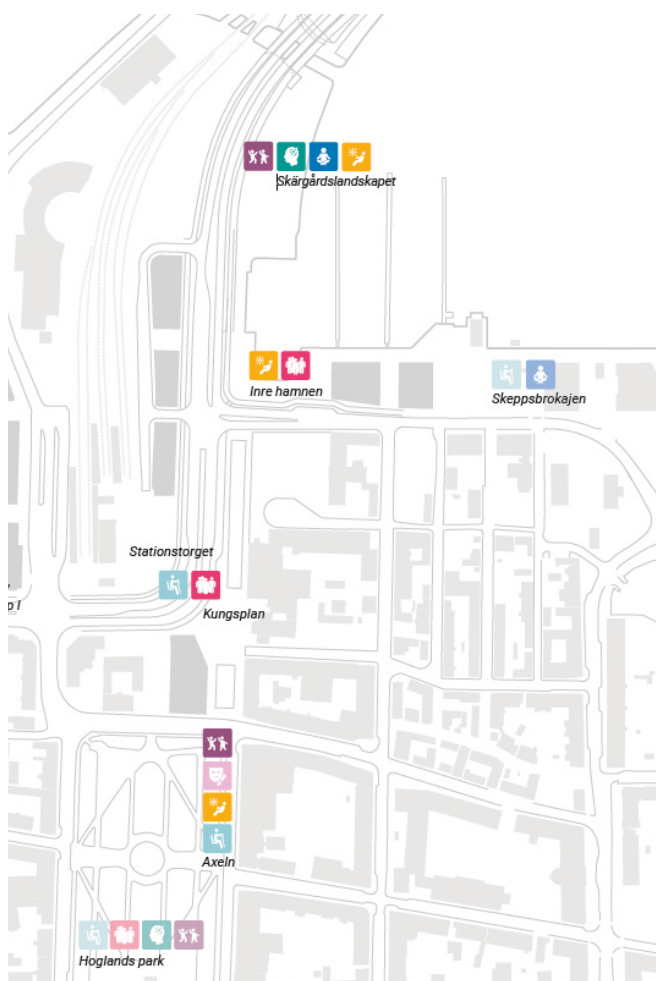
Levande stadsmiljöer

Aktiviteter & mötesplatser

Stadsliv

En viktig grundförutsättning för stadsliv är att stadsrummen befolkas under stora delar av dygnet. Pottholmen etapp 2 blandade funktioner med handel och service, offentliga rum för vistelse och rekreation skapar goda förutsättningar för socialt liv och mötesplatser.

Pottholmen etapp 2 ska bjuda in till aktiviteter och erbjuda attraktiva mötesplatser. Dessa ska finnas inom hela området och stärka de sociala sambanden och göra stadsdelen tillgänglig för alla invånare och besökare i Karlskrona. Betydelsen av att olika grupper människor känner sig välkomna är inte bara en fråga kring rättigheten till Karlskronas offentliga rum utan också en övertygelse om att detta är en grundförutsättning för ett attraktivt, dynamiskt stadsliv.

Övergripande sociala funktioner på Pottholmen etapp 2.

Platser och stråk ska skapa förutsättningar för en bred palett av olika sociala möten, större tillfälliga arrangemang vid Inre Hamnen till de små spontana mötena längs skärgårdsparken eller i huvudaxeln.

Huvudaxeln föreslås innehålla olika inslag som skapar aktivitet och händelser längs vägen. Exempel på detta kan vara olika installationer som studsmattor, interaktiva lekredskap, klätterbara konstverk med mera. Utemiljön ska främja en hälsosam livsstil och fysisk aktivitet.

Säsongsvariation

Pottholmen utformas för att locka till stadsliv året om. Säsongsbetonade aktiviteter som vattensport och utställningar kombineras med mer vardagliga aktiviteter som promenader och uteserveringar. Ett gott klimat är en viktig förutsättning för beständig utomhusvistelse. Att gestalta och utveckla de goda lägena för ett gott mikroklimat är avgörande för att attrahera till vistelse året om. Större platsbildningar är orienterade för goda solförhållande, växtlighet skapar skuggning under varma somrardagar samtidigt som de kan dämpa vind under blåsiga höstdagar.

Olika åldersgrupper

Tillgänglighet för olika åldersgrupper är en självklarhet, två kategorier människor kräver däremot särskild uppmärksamhet i planeringsstadiet. Äldre har både fysiskt och socialt sett speciella behov som till stor del innebär en förstärkning av de krav som även ställs av andra grupper. Barn ställer vidare också speciella krav, även om de är mer skiftande beroende på ålder. Med dessa två övergripande grupper i beaktande finns goda förutsättningar att fånga upp olika sociala aspekter.

- **Samlas** - platser som rymmer och anordnas för att kunna samla större grupper
- **Lära** - ytor innehållandes pedagogiska inslag, kulturhistoria, flora/fauna osv
- **Leka** - lekplatser eller områden för lek, lärande, familjer
- **Pausa** - den enkla sittplatsen för kortare paus
- **Sola / fika** - goda platser att ta i besittning för avkoppling eller social samvaro
- **Fundera** - ställen att medvetet uppsöka för avskildhet / lugn
- **Uppleva kultur** - platser anordnade för arrangemang

Äldre

Stråk och platser inom Pottholmen ska attrahera även den äldre generationen. Ambitionen är därför alltid full tillgänglighet och generöst antal sittytor i varierande väderstreck. De äldre som har de fysiska möjligheterna att fritt kunna röra sig i staden efterfrågar ofta goda, trygga stråk för flanerande och promenader. Pottholmen blir en förlängning av Karlskronas direkta stadskärna, detta möjliggör för vidare kopplingar till andra centrala delar av staden. Inre Hamnen med sin direkta vattenkontakt är en självklar kvalitet. Huvudaxelns varierade upplevelser med möjlighet för äldre att delta eller betrakta stadslivet är andra värden som kan bli uppskattade av äldre. I avsnittet Tillgänglighet & trygghet lyfts ytterligare aspekter kring upplevd trygghet vilket är en viktig förutsättning för att attrahera äldre till stadsrummen.

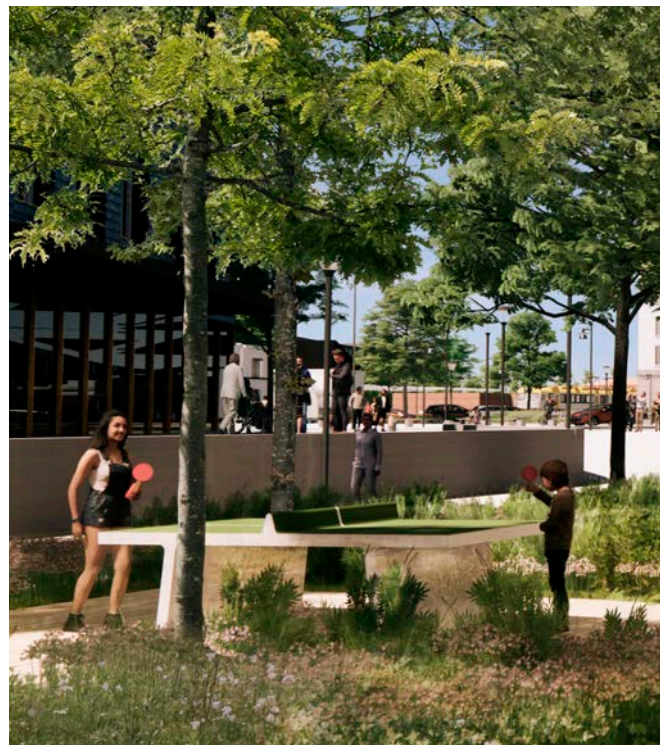
Barn och ungdomar

Tillgången till goda lekmiljöer är en mycket viktig förutsättning för barns utveckling. Leken är barnens viktigaste sätt att ta till sig och repetera upplevelser, prova, testa och på så sätt förankra kunskap i sig själv. Även om platserna inom Pottholmen inte innehåller regelrätta lekplatser kommer flera av miljöerna erbjuda platser för spontanlek och varierade miljöer att utforska och leka vid, framför allt i huvudaxeln. Gestaltningen av huvudaxeln kan bli ett lekfullt tillägg till den mer organiserade lekplatsen och ytorna som redan idag finns i Hoglands park. Platser som kan erbjuda ytor för lek i olika former blir ofta sociala knutpunkter både för barn och deras föräldrar.

Referensbild över planteringsyta med balansgång.

De många varierade stadsrummen skapar möjligheter för ungdomar och yngre vuxna att mötas under informella former för att hänga, umgås och titta på stadslivet. Bland annat axeln och Inre Hamnen erbjuder vindskydd och utblickar för olika gruppkonstellationer eller enskilda individer. Kommunen erbjuder en mängd olika aktiviteter och arrangemang för ungdomar. Diverse aktiviteter kan med fördel placeras vid de större platsbildningarna som Kungsplan eller Inre Hamnen. Skärgårdslandskapet har stor potential att på sikt kunna ta emot större grupper av tex ungdomar. En flexibel grönyta möjliggör för olika sportaktiviteter trots höjdskillnader. Vill man inte delta aktivt kan man lika gärna slå sig ner och vara publik på sin picknickfilt.

Visionsbild på aktiviteter inom Pottholmen etapp 2.

Riktlinjer för aktiviteter & mötesplatser

- Pottholmen ska bjuda in till aktiviteter och erbjuda attraktiva mötesplatser för alla oavsett ålder, kön och etnicitet.
- Utemiljön ska främja en hälsosam livsstil och fysisk aktivitet.

Konstnärlig gestaltning

För att höja attraktiviteten och skapa positiva upplevelser bör det finnas inslag av konstnärlig gestaltning på Pottholmen. Konst i det offentliga rummet bidrar till att stärka stadens identitet. Den kan förstärka Karlskronas unika karaktär och historia genom att berätta historier om staden och dess händelser och geografiska placering.

Konstnärlig gestaltning kan ske både på allmän plats och på kvartersmark och kan vara permanent eller temporär. Konstverk kan finnas på fasader eller vid entréer. Det kan förstärka upplevelsen av en park och ett torg eller markera en viktig mötesplats eller ett promenadstråk där många människor rör sig. Utöver dessa kan belysningskonst tillkomma.

I exploateringen av Pottholmen etapp 2 ska minst 1 % av uppskattad investeringskostnad avsättas för konstnärlig gestaltning. Detta gäller både för offentliga och för privata investeringar.

Konst

Offentlig konst kan göras i en mängd olika utförande och former, i stället för att styra gestaltningen av konst talar gestaltungsprogrammet istället om större och mindre konstnärliga gestaltningar.

Större konstnärlig gestaltning kan fungera som rumsskapande objekt tillsammans med sin omgivning och bli lokala landmärken. Denna kategori av konst lämpar sig väl vid öppna ytor som torg, kajer eller parker. I stadsmiljö kan gestaltningen bidra till en ökad orienterbarhet eller stärka platsen som en mötesplats. I parkmiljöer kan konsten inspirera till lek eller reflektion.

Stationstorget och Inre Hamnen har speciellt goda förutsättningar för mer omfattande konstnärlig gestaltning, här kan konst bli en del av den övergripande gestaltningen. Stationstorget är relativt stort, fordonstrafik passerar genom rummet, konstnärlig gestaltning har möjlighet att knyta samman de två sidorna, stärka orienterbarheten samt fungera som en markör till och från stationen. Platsen är det första eller det sista man som resenär till och från Karlskrona möts av. Konsten har därför en potentiell nyckelroll i att stärka upplevelsen av staden och platsen.

Inre Hamnen längs Skeppsbron är slutmål för huvudaxel som lyfts fram från Stortorget norrut. Axeln passerar genom flera varierande stadsrum, en större konstnärlig gestaltning vid Inre Hamnen har möjlighet att synas på håll och bli en visuell markör. Konstnärlig gestaltning i Inre

Hamnen lockar gående upp mot Skeppsbron och stärker platsens synlighet och egna identitet för ankommande norrifrån.

Kategorin karaktäriseras av mindre verk vid ytor som är mindre, ofta är budgeten mindre men att antalet är fler i jämförelse med större konstnärliga gestaltningar. Mindre gestaltningar lämpar sig väl längs fasader, vid planteringsytor eller kajer. De kan ofta spela en viktig roll i stadsrummet genom att betraktaren själv kan "upptäcka" dem. Mindre installationer har goda förutsättningar att visualisera olika berättelser från platsen eller historien.

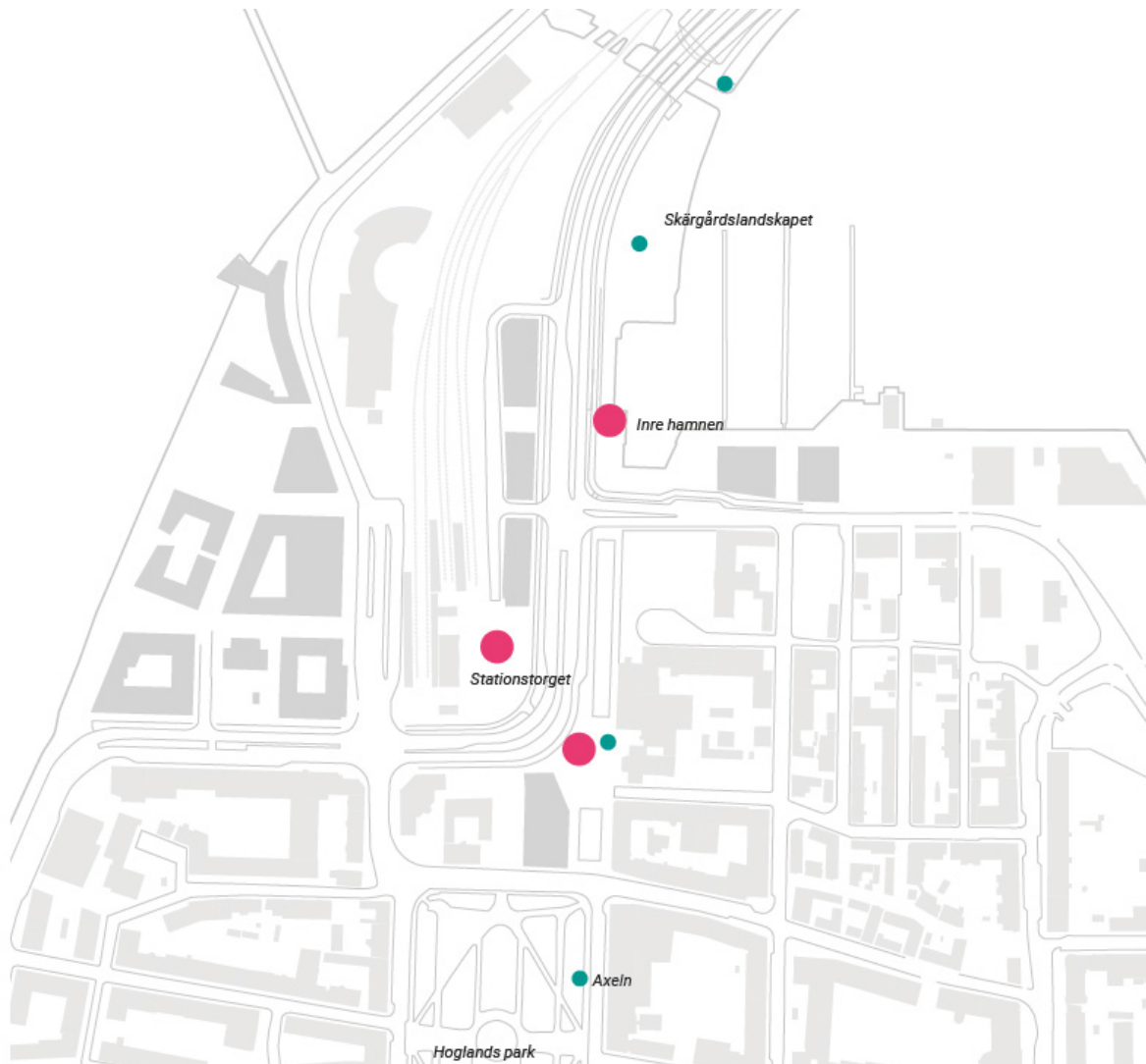
Passagen under Österleden och platser utmed huvudaxeln kan vara andra lämpliga platser för mindre konstnärlig gestaltning.

Tillfällig konst

Tillfällig konst kallas de verk som har en tillfällig plats, funktion eller publik i stadsmiljön. De kan exempelvis vara en skulptur som får en tillfällig placering, en performance, ett konstnärligt framträdande som pågår under en viss begränsad tid, eller något annat. Tillfällig gestaltning har stor möjlighet att stärka stadens attraktivitet och identitet genom att ständigt förändras. Den tillfälliga konsten ger en möjlighet att arbeta med andra former av konstnärliga uttryck än de mer traditionella och kan fungera som ett dialogverktyg med invånarna.

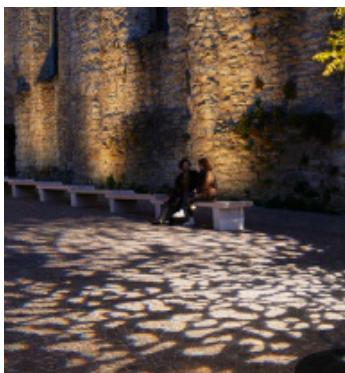
Riktlinjer för konstnärlig gestaltning

- Konstnärlig gestaltning ska finnas på allmänna platser och på kvartermark.
- Permanenta eller temporära konstverk.
- Konst som riktar sig både till barn och vuxna.

Karta över möjliga platser för konstnärlig gestaltning.

- *Lämpligt läge för större konstnärlig gestaltning*
- *Lämpliga lägen för mindre konstnärlig gestaltning*

Referensbild över konstnärlig gestaltning.

Tillgänglighet & trygghet

Upplevelsen av en trygg och säker stad är avgörande för livskvaliteten. Viktiga aspekter för ökad trygghet är bl.a. placering av utåtriktade funktioner mot stråk, väl upplysta miljöer och flera olika möjliga rörelsestråk. Pottholmen etapp 2 innehåller blandade funktioner med service och verksamheter vilket bidrar till att besökare kommer att röra sig inom stadsdelen under en stor del av dygnet vilket bidrar till en välfungerande och trygg stadsdel.

God tillgänglighet ska ligga till grund vid utformning av allmänna ytor och kvartersmark. Det gäller bland annat gång- och cykelnätets lutningar, markbelägningars jämnhet, vägledande kontrastmarkeringar, övergångs-

ställen som fungerar för alla, god tillgänglighet till byggnaders entréer, tydlig skyltning med mera.

En säker trafikmiljö är alltid viktigt, speciellt ur ett barnperspektiv. Att tillskapa väl upplysta, trygga och säkra stråk samt goda siktlinjer för bilister är avgörande för att barn säkert ska kunna röra sig i Karlskronas stadsmiljöer. Detta ska beaktas i utformandet av trafikmiljöer.

Markbelägningen ska väljas med hänsyn till tillgänglighet. Taktila plattor och kontrastmarkeringar ska användas för att skilja aktiviteter åt. På offentliga platser ska det alltid finnas sittmöjligheter med rygg- och armstöd.

Visionsbild över gång- och cykelstråk längs med stadsboulevarden utmed huvudaxeln.

Utomhusmiljön ska vara lättorienterad och överblickbar. Höga buskage och dolda hörn ska undvikas.

Belysningsarmaturer ska placeras så att de ger gatorna en god belysning med bra färgåtergivning som skapar trygghetskänsla.

Entréerna ska vara tydliga och utformade så att det är lätt att se vad som finns både ute och inne. Fasaderna bör vara öppna framförallt i bottenvåningen. Genomgående trapphus skapar möjlighet att nå byggnaden från flera håll utan att behöva komma i kontakt med trafikmiljön.

Referensbild med taktila plattor i cortenstål från Pottholmen etapp 1.

Riktlinjer för tillgänglighet & trygghet

- Gångstråk får inte innehålla hinder. All utrustning ska placeras i gatans möbleringszon.
- Gatans markbeläggning ska vara slät och halkfri med grunda ränndalar för att underlätta för rullstolsburna och personer med rullatorer.
- Den fria höjden över gångbanan bör inte vara lägre än 2,5 meter. Ett hinder lägre än 2,1 meter utgör en fara för synskadade.
- Gång- och cykelbanan ska ha olika markbeläggning med plattlagd gångbana och cykelbana i asfalt vilket underlättar för synskadade då det ger kontraster i både material och färg.
- Parksoffor ska ha hög sitthöjd och armstöd för att vara lätta att komma upp ur.